GR. ALEXANDRESCU

SATIRE ŞI FABULE

Antologie, postfaţă şi bibliografia
de
CONSTANTIN CUBLEŞAN
i
I)
EDITURA MINERVA Bucureşti —
198

3SATIRE

[SATIRA CONTRA LUI ELIADE]

Cine e-acela care visează Atîtea proaste, mici secături, Şi vrea de înger lumea să-l crează Că ne vorbeşte ca din scripturi ?

2

Acesta este nea Ionică, Care se crede şi satiric ; O mică iasmă, un nas de pică Văpsele multe nu voi să stric.

3

Eu în credinţă zîmbesc de milă, Cînd văz atîţia oameni cinstiţi Cum că de dînsul nu le e silă Şi că de vorba-i sînt amăgiţi.
Din vreme-n vreme la ceruri cată, în sus trimite cîte-un suspin [1] ;
Inima-i însă cea necurată Al vicleniei poartă venin.

---

1 N-am putut determina sensul acestei expresii. Să fie o greşeală pentru *as de pică ?* Cf. *as de ghindă* (= treflă), la Eliade în articolul privind fabula ***Vulpea,*** *calul* şi *lupul,* în ***Curierul de ambe texe,*** I, p. 242.

[1] Aluzie la scrierile cu caracter religios ale lui Eliade.

Parcă cu sfinţii el se rudeşte, De conştiinţă-l auzi vorbind [1]; De porunceală lacrămi găseşte, Nimicnicia lumii jelind.

6

Fanfaronada i-e sentimentul, Om de nimica şi ticălos ; Crede că singur are talentul, Şi că e lumii prea de folos.
La pavilonul de la cîmpie, Unde azi este al său Parnas, Să-ţi povestească o poezie, Din drum te-ntoarce cu mare glas.

Şi precum zice un poet mare, Ce într-o vreme eu am citit, D-ale lui vorbe n-afli scăpare, Nici în altarul cel mai sfinţit

---

1 trarea *cugetului*, titlul unti poezii a lui Eliade.

.Amorezata-i muză-nsuflată Îi dete cheile frumuseți Și la tot pasu-n silă-ți arată Dup-a lui voie mii de tandreți.
10
Dar vai d-acela care-ndrăznește Să ia patentă de autor, Cînd sîrmănuțul n-o iscălește Bietul Apollon de la Obor.[1]
11
Defăimări multe are s-auză, Are să treacă de nenvățat, Căci din greșeală smerita-i muză La cea bătrînă nu s-a-nchinat.
12
Apoi e încă viteaz din gură, Dueluri spune cum c-a avut, Însă rivalii, cum el se jură, Să-i dea-mprotivă nu au putut.
13

1 Eliade avea proprietăți în cartierul Oborului. Amintirea est« păstrată pînă azi de numele unor străzi : *Eliade între vii* etc.

Deschizînd ochii, viteazul spune Că heruvimii fug d-a lui frică, C-au stătut zile de aur bune, Şi alte lucruri chiar de nimică.După aceasta parcă să-nsoară, Parcă e tată şi norocit ; Pe urmă viaţa-i pare amară, Parcă defaimă tot ce-a iubit.

15
Ba chiar fiinţe nevinovate, Care de dînsul nici nu gîndesc, Cu văpseli negre şi-ntunecate Incondeiete să pomenesc.

16
Apoi vicleanul, vrînd să ne-nşale, Zice că visul care-a visat Este din scrieri orientale, Ce un prieten lui i-a narat.[1]

17
Parcă sînt lucruri aşa-nsemnate Care la alţii s-a mai întîmplat ; Sînt chiar vedenii pe ceas schimbate Ce n-au în ele nimic sărat.

18
Patriot este plin de-nfocare, D-al omenirii arde amor, Cînd chiar pe tată cu-ncredinţare În tîrg l-ar vinde p-un mic favor.
Zice tă lira el nu şi-o-ntină, Nici că tămîie el la palat, Ş-apol lui Dobre [2] acum să-nchină, Cît puţin vremea s-a mai schimbat.

20
Laudă astăzi, mîine defaimă ; N-are nici cinste, nici caracter, Şi heruvimii, coprinşi de spaimă, Ciad el îi cheamă, s-ascund în cer.

21
Dar pe morţi oameni cind îi înjură, De el în contra sînt lăudaţi, Şi a lui pană cu o trăsură În rai îi bagă necercetaţi.

22
Acesta este, să-i dăm dreptate ; La ce se cade, îl veţi cinsti ; Căci eu pe dînsul, să mă crezi, frate, Şi d-ar fi-n groapă, nu l-aş iubi.

1 Poemul *Visul*, la care se face aluzie, era însoţit î» *Culegere* din *scrierile lui I. Eliad...,* Bucureşti, 1836, de o „însemnare" : „Acest vis mi s-a întîmplat, în copilăria mea, a-l auzi povestin- du-l tatălui meu un prieten al său, care spunea că îl are în manuscript în limba arăpească".

2 Neidentificat. Poate Alexandru Ghica.

[1836—1838] Publicată în : C. D. Aricescu, Satire politice care av circulat în public, manuscrise şi anonime, între anii 1840—1846, 1884.ANUL 1840

Să stăpînim durerea care pe om supune ; Să aşteptăm în pace al soartei ajutor ; Căci cine ştie oare, şi cine îmi va spune Cs-o să aducă ziua şi anul viitor ?

Mîine, poimîine, poate, soarele fericim Se va arăta vesel pe orizon senin : Binele ades vine pe urmele mîhnirei Şi o zîmbire dulce dup-un amar suspin

Aşa zice tot omul ce-n viitor trăieşte, Aşa zicea odată copilăria mea ; Şi un an vine, trece, ş-alt an îl moşteneşte, Şi ce nădejdi dă unul, acelalalt le ia.

Puţine-aş vrea, iubite, din zilele-mi pierdute, Zile ce-n veeinicie şi-iau repedele zbor ; Puţine suvenire din ele am plăcute : A fost numai-n durere varietatea lor !

Dar pe tine, an tînăr, te văz cu mulţumire ! Pe tine te doreşte tot neamul omenesc ! Şi eu sînt mică parte din trista omenire, Şi eu a ta sosire cu lumea o slăvesc !

Ciiid se născu copilul ce s-aştepta să vie, Ca să ridice iarăşi pe omul cel căzut, Un bătrîn îl luă în braţe, strigînd cu bucurie : „Sloboade-mă, stăpîne, fiindcă l-am văzut."

'Astfel drepţii ar zice, de ar vedea-mplinite Cîte într-al tău nume ne sînt făgăduite. O, an prezis atîta, măreţ reformator ! începi, prefă, răstoarnă şi îmbunătăţează, Arată semn acelor ce nu voiesc să crează ; Ado fără zăbavă o turmă ş-un păstor.

A lumei temelie se mişcă, se clăteşte, Vechile-i instituţii se şterg, s-au ruginit ; Un duh fierbe în lume, şi omul ce gîndeşte Aleargă către tine, căci vremea a sosit !

Ici umbre de noroade le vezi ocîrmuite De umbra unor pravili călcate, siluite De alte mai mici umbre, neînsemnaţi pitici. Oricare simtimente înalte, generoase, Ne par ca nişte basne de povestit frumoase, Şi tot entusiasmul izvor de idei mici.

Politica adîncă stă în fanfaronadă, Şi ştiinţa vieţii în egoism cumplit ; D-a omului mărire nimic nu dă dovadă. Şi numai despotismul e bine întărit.

An nuou ! Aştept minunea-ţi ca o cerească lege ; Dacă însă
păstorul ce tu ni l-ai alege Va fi tot ca păstorii de care-avem
destui, Atunci... lasă în starea-i bătrîna tiranie, La darurile tale
eu nu simţ bucurie, De-mbunătăţiri rele cît vrei sîntem sătui.Ce
bine va aduce o astfel de schimbare ? Şi ce mai rău ar face o
stea, un cornet mare, Care să arză globul ş-ai lui locuitori ? Ce
pasă bietei turme, în veci nenorocită, Să ştie de ce mînă va fi
măcelărită Şi daca are unul sau mulţi apăsători ?
Eu nu îţi cei în parte nimica pentru mine : Soarta-mi cu a
mulţimii aş vrea să o unesc : Dacă numai asupră-mi nu poţi s-
aduci vrun bine, Eu rîz d-a mea durere şi o despreţuiesc.
După suferiri multe inima se-mpietreşte ; Lanţul ce-n veci ne-
apasă uităm cît e de greu ; Răul se face fire, simţirea amorţeşte,
Şi trăiesc în durere ca-n elementul meu.
Dar aş vrea să văz ziua pămîntului vestită, Să răsuflu un aer mai
slobod, mai curat, Bă pierz ideea tristă, de veacuri întărită, Că
lumea moştenire-ntîmplărilor s-a dat !
Atunci dac-a mea frunte galbenă, obosită, Dacă a mea privire s-
o-ntoarce spre mormînt, Dac-a vieţii triste făclie osîndită S-o-
ntuneca, s-ar stinge d-ai patimilor vînt,
Pe aripele morţii celei mîntuitoare, Voi părăsi locaşul unde-am
nădejduit ; Voi lăsa fericirea aceluia ce-o are, Şi a mea pomenire
acelor ce-am iubit.

„Dacia literară", 1840, ianuarie- iunile ; *Suvenire şi impresii, epistole şi fabule*, 1847.

EPISTOLA *CĂTRE VOLTAIRE*

Din ziua cînd am citit scrisoarea către Horace, Doream, de s-ar fi
putut, toată sfiala să las, Să-ţi scriu pe un ton măreţ, dt mai
măreţ s-ar putea, Şi să-ţi pornesc un bilet lucrat în fabrica mea.
Dar auzisem că voi, poeţi, scriitori vestiţi, îndată ce aţi murit, vă
faceţi cam necioplţi, Cam groşi, necivilizaţi ; şi, drept să spui,
mă temeam Să nu-mi întorci tui răspuns mai aspru decît doream
; Răspuns ca acel ce zici că-n anul trecut ţi-a dat, Din partea lui
Boileau un secretar nenvăţat[1]. Aicea, ca şi la voi, se află mulţi

1 Începutul epistolei lui Voltaire către Horaţiu face aluzie la *Epistola lui Boileau către Voltaire* scrisă de J.M.B. Clément (din Dijon), un adversar al lui Voltaire, ca răspuns la epistola acestuia către Boileau : „Toujours ami des vers et du diable poussé, Au rigoureux Boileau j'écrivis l'an passé. Je ne sais şi ma lettre aurait pu lui déplaire ; Mais il me répondit par un plat secrétaire." („Dintotdeauna prieten al versurilor şi împins de diavol, i-am scria anul trecut severului Boileau. Nu ştiu dacă scrisoarea mea ar fi putut să-i displacă, dar mi-a răspuns printr-un secretar lipsit d« duh.")

nătăraĭ, Care s-ar da bucuros că sînt secretari ai tăi. Cu toate-acestea acum dorinţa mea o ascult; Respectul numelui tău nu mă opreşte mai mult, Şi paie-ţi bine sau rău, slobod din partea mea eşti.
Nu cercetez dacă-n rai. dacă în iad locuieşti, La ce fel de munci, pedepsi, păcatele-ţi te-au supus Şi dacă în lungi frigări dracii acolo te-au pus. Sînt sigur că sfinţii toţi asupră-ţi au reclamat, Şi chiar de nu-i fi prăjit, eşti negreşit afumat. Trebile acolo-n iad nu merg c-aici pe pămînt, Unde păgîni sau creştini cu toţii la un loc sînt, Unde vedem fericiţi pe cei mai mari păcătoşi, Şi soarele luminînd pe răi ca pe credincioşi ; Faptele-acolo -ne pun .la locul drept meritat.
Dar spune-mi, te rog, Voltaire, tu ce folos ai aflat, Deşi al legei vrăjmaş, să critici, să osîndeşti Acele nalte cîntări, acele gîndiri cereşti, Care-al naturei stăpîn el însuşi le-a însuflat, Spre slava numelui său, poetului împărat[1] ? De nu ca om, ca creştin, dar însă ca autor, Vrednic erai, socotesc, să simţi înălţimea lor, Şi geriiul tău frumos pînă acolo să-l sui. Cerul, tăria vestind faptele mîinelor lui, Din pavilonu-i de nori, acel prea înalt tunînd, Cu fulgerele-i de foc vrăjmaşii lui răsturnînd, Pămîntul din temelii clătit, desrădăcinat, Suflarea-acelei mînii ce mările-a-ntărîtat, Aste măreţe trăsuri tu cum le despreţuieşti ? Idei, icoane, figuri, toate în ele găseşti. Racine [2], pe care-l iubeai, din ele s-a adăpat ; Rousseau [3] pe care-l urai, adesea le-a imitat ; Toate acestea le ştii, dar furia-ţi te-a orbit.

1 *Poetul-impărat* — David, autorul presupus al majorităţii psalmilor.

2 L. Racine (1692—1763), ale cărui ode sacre sînt inspirate din psalmi.

Tu, ca odată Satan, pe om din rai l-ai gonit, Nădejdea, rodul ceresc, în inimi o ai călcat, Şi care despăgubiri în locul ei ne-ai lăsat ?Ucideri şi desfrînări, iată ce-ţi sîntem datori ! Viaţa-i făcut-o grea sărmanilor muritori, Iar pe şcelerаţi ia-i scos din jugul lor neplăcut. Vor în zadar a-ţi găsi un cuget ce n-ai avut, A zice că te-ai luptat abuzul să războieşti ; Nu, temelia-ai surpat în dogmele creştineşti.
A ! dacă talentul tău, mai bine-ntrebuinţat, Cu soarta-i a se lupta pe om l-ai fi înarmat ! Dacă, pe drepţi întărind, pe răi a fi îngrozit, îngerii numele tău cu drag l-ar fi pomenit.
Ani ai trăit îndestui, rolă măreaţă-ai jucat, Ai lumei stăpînitori adesea te-au vizitat : Acum acestea pe noi nimic nu ne folosesc, Iar duhu-ţi nemărginit e singur ce pizmuiesc.
La toate-ai fost norocit: nu crez c-atît izbuteai, D-ai fi avut să formezi limba în oare scriai; Dar veacul te-a ajutat ; în vremea cînd te-ai născută, Stilul era curăţit şi drumul era făcut.
Altfel e-n ţară la noi : noi trebuie să formăm, Să dăm un aer, un ton limbii în care lucrăm ; Pe nebătute cărări loc de trecut să găsim, Şi nelucrate cîmpii de ghimpi să le curăţim.
Aş vrea să poţi să-nviezi, o zi numai să trăieşti, Parnasul nostru să-l vezi, apoi să ne mai vorbeşti. Unul, iscoditor trist de termini încornoraţi, Lipsiţi de duh creator numeşte pe toţi ceilalţi, Se plînge că nu-nţeleg acei care îl ascult, în vreme ce însuşi el nu se-nţelege mai mult [1].
Altul, strigînd furios că sîntem neam latinesc, Ar vrea să nu mai avem nici un cuvînt creştinesc, Şi lumei să arătăm că nu am degenerat[2]; Altul, ce scrie pe şleau ca preotul de la sat, Zice că e desluşit, se crede simplu [3] ; iar eu Mă trag doparte, privesc, şi scriu cum dă Dumnezeu. Cu toate-acestea luăm titluri de mari autori, Dăm sfaturi şi osîndim, ne facem legiuitori, Ne credem pe cit putem ai lui Apolon nepoţi, Rîdem de unii cîţiva, şi publicul de noi toţi. Amestecul întîmplat în limbile omeneşti, Cînd s-a zidit acel turn, în vremile păgîneşti, N-a fost atît de pestriţ, n-a putut fi mai ciudat, Decît acel ce aici urmează neîncetat. Uniţi am face ceva, am fi de vreun folos : Avem un dialect bun, uşor şi

3 J.-B. Rousseau (1671—1741), autor al unor parafrazări versificate ale psalmilor.

1 Ch. Drouhet presupune că este vorba de Gh. Asachi, lăsînd însă loc şi ipotezei că n-ar fi vizată nici o persoană anume *(Gri- gore Alexandrescu şi Voltaire,* în *Omagiu lui Ion Bianu,* Buc., 1927, p. 188).

[1] Probabil Eliade.

îmmlădios ; În el fieşce cuvînt nu e ca la voi legat Cu un articol semeţ, cu un pronume ciudat[1], Pronume-, articole lungi care sufletul ţi-l scot, Şi seamănă cînd pîşesc suita unui despot. Dar ce mai mult să vorbesc ? Cîte am avut de zis, Cîte de tine gîndesc, mă vezi că slobod le-am scris ; Cît pentru noi, lucruri mari nu e să nădejduieşti ; Numai acel Dumnezeu, subt mîna căruia eşti, Duhul unirei de sus spre noi de îl va porni, Părerile ce se bat, el numai le va-nvoi. Altfei, decît să gîndesc că noi ne-am alătura, Mai lesne-aş putea să crez că tu te vei boteza.

2 Drouhet *(ibid.)* crede că este vorba de A. Pann sau de Mu- muleanu. Prima presupunere este destul de hazardată, deoarece înainte de 1841 Pann nu scrisese nimic care ar fi putut atrage aten

3 ţia contemporanilor şi ar fi putut corespunde caracterizărilor lui Alexandrescu.

JPoezii ***a*** lui Gr. Alexandrescu, 1842.EPISTOLA *DOMNULUI ALEXANDRU DON1C1* Fabulist moldovean

„Cum masori ţi se măsoară" este un proverb ştiut : Aste versuri, de lungimea celor ce tu mi-ai făcut, Sînt pornite să-ţi aducă ale mele mulţumiri, Sînt răspuns la ale tale vrednici de cinste gîndiri.

Nu ştiu bine dacă cerul, precum zici, m-a înzestrat C-un talent ce mi se pare puţin, slab, neînsemnat, Dar iubesc talentu-acesta care tu îl preţuieşti ; Tot ce e mai sfînt, mai nobil, în duh, inimi omeneşti Prin el ni se-nfăţişează, şi al binelui amor Se aprinde la făclia unui geniu creator. Pe acei ce mi-i dai pildă eu adesea i-am citit; La o slavă meritată cu mîndrie m-am smerit[1] ; Să-i urmez este alt lucru ; cinstea poate o doresc, Dar a lui Torquato soartă nicidecum n-o pizmuiesc ; Am temeinice cuvinte : mă cunosc, mă simţ prea mic, Şi nevrednic să iau urma unui mare mucenic.

Crez cu tine că talentul ne e din cer dăruit, Că e foc care se stinge dacă nu va fi hrănit, Şi de am o zi mai lină, un ceas bun de întîlnesc, Cu plăcere a-l aprinde, a-i da hrană mă silesc. Dar pe om ş-a lui natură destul nu ai cercetat, De voieşti să fiu ca rîul care curge nencetat; Acel rîu trece pe-o vale, pe cîmpie, pîntre flori, Iar prin relile vieţii e mai greu să te strecori : Prozaice umilinţe nu poci a le înfrunta.

Tu vezi vremile de astăzi. Te-ntreb dacă muza ta, Poftită la tribunaluri \ ar merge să dea cuvînt, Să spuie în bună proză de ce umblă după vînt. De ţi-ar zice judecata : „Findc-am aflat că scrii, Fiindcă vorbeşti cu norii şi pui slove pe hîrtii, Ado versurile tale, avem poftă să citim, Şi de n-ai atins pe nimeni noi osînda-ţi mărginim". Dacă, zic, plăceri d-acestea de l-ai tăi ai fi cercat, La atîtea dobitoace suflet oare ai fi dat ? Ai fi zis cu îndrăznealä d-un vulpoi judecător Că îl vezi cîteodată *cu puf alb pe botişor*[2]*,*

1 * Este vorba de pronumele subiect al verbelor.

1 Antiteză ironică ?

2Expresia apare în fabula lui Donici *Vulpea şi bursucul* (II, p. 12) ; Vulpea se întîlneşte cu bursucul şi i se plînge că a fost surghiunită din slujba pe care o avea la o găinărie, pentru nişte „pîri nedovedite", în timp ce ea îşi ruinase sănătatea prin excesul de muncă. Luîndu-l de martor pe bursuc pentru nevinovăţia ei, vulpea îl întreabă dacă a văzut-

Că în cumpăna dreptăţii caşul el l-a cumpănit, Pînă ce
prigonitorii cu nimic s-au pomenit ?

o vreodată „măcar cu vreun pui". Bursucul răspunde :
„Nu, dragă cumătră ; dar cînd ne întîlneam Eu cam ades vedeam Că tu
pe botişor Avei şi pufuşor."

La voi sînt mai domoli oameni, ei nu s-ating de nimic ; Aicea dau de nevoie, orce mă încerc să zic. De voi să cînt eroismul bunilor noştri strămoşi, Auz o sută de glasuri : „Ce ? noi sîntem ticăloşi ? Numai cei vechi îţi plac ţie ? Prilejul s-a-nfăţoşat, Şi noi dovezi de virtute, curaj nu am arătat ?"De laud vrun om de merit, vrun amploaiat cinstit, „A ! îmi zic de pe de lături, pe noi acum te-ai pornit ? Lăudînd faptele bune, arăţi, şi învederat, Că nu sîntem de aceia ! Pe noi tu ne-ai satirat !" Căci dumnealor ştiu prea bine, ca oameni care citesc, Că în lauda virtuţei acei răi se osîndesc.
De ar fi o mulţumire să te vezi în tipar dat, Şi pe uliţi cîteodată cu degetul arătat, S-auzi : asta e cutare ! apoi eu te-aş ferici Pentru scrierile tale, ce iubesc a le citi, Ale cărora sujeturi, stil uşor şi lămurit, Au a fabulei plăcute merit netăgăduit.
Suţul[1] zice într-o carte că în Grecia, de vrei, Poţi să scrie orice îţi place, fără vorbe şi idei ; Mulţi din autorii noştri au acest talent dorit, Cu locul, cu-mprejurarea, cu vremile potrivit. Văz că o duc foarte bine, şi eu o să-i imitez ; O să-i întrec de se poate, nimic n-o să mai lucrez ; Numai din vreme în vreme, ăi să aflu să trăiesc Şi muzele din Moldova că ştiu să le preţuiesc.
Poezii a lui Gr. Alexănărescu, 1342.

EPISTOLA D. V. II[2]

Ziceai că în viaţă cea mai plăcută stare E a omului slobod de orce-nsărcinare, Care grijile lumei departe le aruncă, Şi-n pace, în tăcere, în linişte adîncă, Lungit frumos pe spate, cu un ciubuc în gură, Avîndu-şi întru toate plăcerea de măsură, La fumul ce se-nalţă se uită, se gîndeşte, Şi slava drept nimica, drept fum o socoteşte.
Tu dar, apostol vrednic al acestei doctrine, Care ne izbăveşte de grijile streine, Spune-mi prin ce mijloace natura-mi poci preface Şi zilele ca alţii să le petrec în pace. Cum să mă scap de muze, de vechea tiranie, De ale lor capriţii, d-a lor cochetărie, Care

1 Al. Soutsos, om politic şi scriitor grec (1802—1863), ia parte la războiul independenţei, scrie în 1829 o istorie a revoluţiei greceşti. Publică apoi poezii lirice şi satirice îndreptate împotriva liii Capo d'Istria şi a penetraţiei germane în Grecia. N-am putut identifica citatul.

2 Voinescu II. Maiorul I. Voinescu II (1816—1855), scriitor şl om politic progresist, membru al guvernului revoluţionar din 1848.

întotdeauna mi-au fost supărătoare, Şi pricini felurite de lungă
întristare ? în ce muzele noastre pot să ne folosească ? Nici
chiar de un datornic nu ştiu să ne plătească !
în zadar mai dăunăzi, am vrut, prin poezie, Să scap d-o
bagatelă, d-o mică datorie ; Ş-am arătat acelui care cerea parale
Că viaţa e scurtă şi vrednică de jale,
Că aurul, argintul, metaluri păcătoase,
La omul ce-o să moară nu sînt trebuincioase,
Că averea n-o ducem în lumea viitoare ;
I-am făgăduit încă o elegie mare,
Care pe larg să-i spuie, curat să-i dovedească,
Cum trebuie averea să o despreţuiască,
Şi versuri din grămadă i-am dat ca să-şi aleagă.
Dar toat-a mea silinţă
A fost peste putinţă
Puterea armoniei să-l fac s-o înţeleagă.
M-aş mîngîia d-aceasta, cînd aş vedea că, poate, Prin scrieri
vom preface năravuri desfrînate ; Atunci, lăsînd odihna, pentru
al multor bine, Aş zice şi aş face cît spînzură de mine. Acum însă
ce iese, d-oi alerga pîn casă, De m-oi lovi d-un scaun, de sobă şi
de masă, Ca să arăt în versuri, în rînduri măsurate, Că cinstea şi
virtutea sînt lucruri lăudate, Că numai fapta bună este izvor de
bine, Iar cea rea îşi aduce pedeapsa ei cu sine ? Astea sînt prea
frumoase şi bune pe hîrtie, Cine însă le-ascultă sau va ca să le
ştie ? De cînd lumea e lume, ce carte omenească Putu de fapte
rele pe oameni să oprească, Tiranilor să-nsufle a patriei iubire,
Pe cei fără de suflet să-i facă cu simţire, Pe hoţi să-i îndemneze
cu cinste să trăiască, Şi cîţi judec norodul să nu-l năpăstuiască ?
Onte lupii şi urşii în pilde cît le place, Omu-şi caută treaba şi tot
ce-a-nvăţat face.' Poveţele sînt vorbe, dar fapta e departe ; Şi
prea puţini urmează moralul dintr-o carte.'
De aş avea-ncai darul să scriu de poruncală. Şi cînd cearcă
pămîntul vro mică zguduială,
Să fac cîte-o duzină de ode sugrumate, Să laud rău sau bine, aş
fi mulţumit poate, în vreme ce acuma vorbind cum mi se pare,
îmi fac vrăjmaşi. Sînt oameni ce nu iau îndreptare, Iar mai vîrtos

aceia ce vor să ne muncească, Cîntîndu-ne cu iadul cîntarea cea *drăcească*[1].

1 Aluzie la Eliade şi la unele poezii ale sale : *Cutremurul, Odă asupra aniversării iui 2 septembrie 1829, Căderea dracilor* etc.

Tu ştii că am păţit-o, cînd am cercat a spune Că versuri
schilogite nu crez să fie bune, Şi că deocamdată noi nu ştim
latineşte[1]. Ura neîmpăcată, ce-n furia-i scrîşneşte,' A zis (ce urît
vede a omului orbire !) : Că lupii, urşii, leii [8] vorbesc de stăpînire,
Că lupul e cutare, ce judecă, despoaie, Şi ia după om pielea ca
lupul de pe oaie, Că lebăda [2] e omul ce dă povăţuire Acelor care
umblă pe calea de peire. Că boul[3] e cutare ajuns în treaptă
mare, Dator de orce bine la oarba întîmplare, Şi-n sfîrşit că
măgarul[4] ce zbiară şi răcneşte E un autor jalnic ce prost ne
sfătuieşte. Iată ce înţelesuri şi ce cugete rele Vrăjmaşii fără lege
dau scrierilor mele. Apoi pas de lucrează în aste vremi de jale,
Cînd vor să-ncurce statul în pricini literare. În zadar şi censura
de mine-ncredinţată Şi alţi cîţiva prieteni cu bună judecatăMă
apără în lume, le spun că au greşală, Căci ei o ţin tot una şi zic
că nu se-nşală. Mulţumesc astă dată şi stăpînirei noastre. Care
nici vru s-asculte la vorbe aşa proaste, Altfel zău îmi e teamă că-
n loc de mulţumire M-ar fi făcut prieten cu vreo mănăstire. Unde
spălîndu-mi vina, prin post şi nemîncare, Mergeam în rai d-a
dreptul şi fără cercetare. De ce, domnilor critici, atîta urîciune ?
Dobitoacele mele au cugete prea bune ; Şi numai ton de
cîrciumi, poezii monstruoase, Censura cea deşteaptă e drept să
nu le lase ; Ele ne strică gustul, şi trista lor manie Parnasul îl
preface în proastă băcănie. Dar fabulile mele de tot nevinovate
Nu se ating de nimeni, n-au personalitate. De vă găsiţi în ele,
îmi pare foarte bine ; însă de vă e teamă ca nu cumva, prin
mine Să se-ndrepteze lumea, greşala vă e proastă ; Puteţi să
luaţi pildă chiar de la dumneavoastră, Care nu vă prefaceţi, şi
fără încetare Acelor ce v-ascultă aduceţi supărare.

1 Alexandrescu atacase curentul latinist şi pe poeţii vremii în *Epistola către Voltaire,* v. 71—80. Pasajul pare a dovedi că poeziile lui Alexandrescu circulau în manuscris înainte de a fi tipărite „Păţania" poate £i arestarea iui Alexandrescu, implicat în complotul împotriva lui Al. Ghica, sau numai reţinut ca suspect, nu pentru o poezie anume, ci pontru întreaga sa activitate literară.

2 Cf. *Lebăda şi puii corbului.*

Oricum, îmi e cam fricã ; de astãzi înainte^ La pãsãri, lighioane, voi da alte cuvinte. Deşi mai aveam încã, mãrturisesc pãcatul, Sã zic cîteva vorbe de Paris [1] rãposatul, Care, bãrbat de cinste, om plin de bunãtate, Fãcea versuri d-acelea ca din topor lucrate, Cum faceţi dumneavoastrã. Dar iar v-auzeam gura Şi iar mînjeaţi hîrtie, iar v-arãtaţi cãldura ; Furioşi de mînie, iar strigaţi dupã mine : „Auzi, nelegiuitul, cã morţii nu scriu bine ! Auzi ale cui versuri le socoteşte glume, Şi cu ce chip vorbeşte de duşii de pe lume ! Aceasta este vinã grozavã, criminalã, Şi meritã osîndã, pedeapsã capitalã."'Aşa ca sã nu sufer strigãri, nemulţumire, Ca sã nu trag asuprã-mi vreo nenorocire, Gîndeşte-te şi-mi spune un mijloc de-ndreptare, Tu, care petreci vremea în sfîntã nelucrare, Care ai seri prea bine. de ai avea dorinţa. Dar care în odihnã îţi mãrgineşti silinţa, Spune-mi cum poci de rimã, de muz-a mã desface, Şi eu, drept rãsplãtire, o satirã ţi-oi face.

Poezii **a** *lui Gr. Alexandrescu,* 1842.SATIRA *DUHULUI MEU*

Trageţi toţi cîte-o carte : domnule, eşti cu mine.[1] Şezi mã rog împotrivã, şi vezi de joacã bine.
— Dar ţi-am spus, coconiţã, cã eu din întîmplare, Nici bine, nici nebine nu poci sã fac cercare ; Am cuvintele mele : aste jocuri plãcute,
Cu voia dumitale, îmi sînt necunoscute.
— Nebun cine te-o crede ; vrei sã te rugãm poate ; Astãzi chiar şi copiii ştiu jocurile toate,
Veacul înaintează ; Caro ; vezi cã ţi-e rîndul ; Dar ce fãcuşi acolo ! unde îţi este gîndul ? Cînd eu am dat pe riga, baţi cu alta mai mare ? Astfel de neştiinţã e lucru de mirare !
Aşa-mi zicea deunãzi, cu totul supãratã, O damã ce la jocuri e foarte învãţatã, Apoi şoptind pe tainã cu cîteva vecine : Vedeţi, zise, ce soartã, şi ce pãcat pe mine ? Duouã greşeli ca asta, zãu, sufletul mi-I scot, A ! ce nenorocire ! *ma chère,* ce idiot !

---

3 [6] Cf. B*oul şi viţelul.*

4 [7] Cf. *Privighitoarea şi mãgarul.* „Autorul jalnic" e Eliade.

1 Barbu Paris Mumuleanu (1794—1837), autorul *Haracterurilor,* 25

Vino acum de faţă şi stăi la judecată, ' Tu care le faci astea, duh, fiinţă ciudată, Ce vrei să joci o rolă în lumea trecătoare : De ce treabă mi-eşti bună, putere gînditoare, Cînd nu poci la nimica să mă ajut cu tine, Cînd nu te-ai deprins încă nici vistu să-l joci bine ?

Nu mai eşti tu acela care-n copilărie Ştiai pe dinafară vestit-Alexăndrie, Şi viaţa ciudată a unui crai cuminte Care lăsă pe dracu fără încălţăminte ?[1]Tu care mai în urmă, rîzînd d-acestea toate, De rost puteai a spune tragedii însemnate, Meropa, Atalia şi altele mai multe, Declamîndu-le toate cui vrea să te asculte ? Negreşit, îmi vei zice, ţiu minte ce îmi place, Dar cărţile cu mine e greu să se împace. Mai lesne poci a spune hoţiile urmate La zece tribunal uri subt nume de dreptate, Mai lesne poci să număr pe degetele mele, Cîţi sfinţi avem pe lună şi cîte versuri rele, Decît să bag de seamă ce carte nu e dată, A cui este mai mică şi cine o să bată. Cînd sînt în adunare, n-am altă mulţumire, Decît să se deschiză sujeturi de vorbire : Atunci sînt gata, slobod, ascult, şi cu plăcere Tuşesc, zîmbesc, mă leagăn şi-mi dau a mea părere. — Frumos răspuns ! Ascultă : pe cît mie îmi pare, De lume, de năravuri ai slabă încercare. Trebuie să ştii jocul şi danţul ce-ţi lipseşte, Şi nişte mici petreceri, ce se zic româneşte Jocuri nevinovate. Nevinovate fie, Măcar că vini destule din ele pot să vie ; Trebuie să faci păsuri şi complimente bune ; La vorbe serioase cînd alţii se vor pune, Să n-asculţi, să spui glume, să scoţi la jucării, Şi pin-a rîde alţii, să rîzi tu mai întîi.

Vezi domnişoru-acela care toate le ştie, Căruia vorba, duhul, îi stă în pălărie, În chipul

---

1 Arghir, eroul poemei ce poartă numele lui, a furat de la dracu o pereche de papuci care slujeau drept aripi acelui ce se fncălţa cu dînşii (n.a.). Poemul este al lui I. Barac.

d-a o scoate cu graţii
prefăcute ? Hainele
după dînsul sînt la Paris
cusute

:Singur ne-ncredinţează. Lorenta atîrnată Este şi mai streină,
d-o formă minunată ; Vrea s-o cumpere prinţul, dar ca un om
cuminte Dumnealui o tocmise ceva mai înainte. Cînd le-a
spus astea toate, o ia la ochi, priveşte Chiar pe dama aceea
cu care-atunci vorbeşte ; I-o dă în nas, se pleacă, şi în sfîrşit o
lasă, Zicîndu-i : Ce lornetă ! te-arată mai frumoasă.
Fieşcine cunoaşte ce cap tînărul are ; Dar pentru că dă bine
din mîini şi din picioare, Şi trînteşte la vorbe fără să se
gîndească, Am văzut multă lume cu duh să-l socotească ; Iată
de ce talente avem noi trebuinţă.
Dar tu care uiţi lesne, duh fără de ştiinţă, Socoteşti că poţi
oare, prin altfel de mijloace, Arătîndu-te-n lume vreo figură-a
facă? Pretenţia aceasta mi s-ar părea ciudată.
Cînd pe la nunte, baluri, ne ducem vreodată (Căci din
nenorocire puternica natură Ne-a unit împreună c-o strînsă
legătură), Rîz văzîndu-te singur, şi într-un colţ doparte, Parc-ai
fi mers acolo ca să compui o carte, Iar nu ca să te bucuri cu
lumea dimpreună. Dacă vro coconiţă, frumoasă, dulce, bună,
Crezînd că ne prefacem, ne-ndeamnă, ne poftește, Ne ia la
joc, greşala-i îndată şi-o plăteşte : Rar să se afle damă de
mijloc aşa tare, Ca să n-o fac să cază la cea dintîi mişcare.
Asta îţi e talentul şi darurile toate.
Cît pentru darul vorbei, ce crezi că îl ai poate, E numai o
părere ; îţi cei şi iertăciune, Că nici pentru prieteni minciuni
nu voi a spune. Adevărat se-ntîmplă să zici pe la soroace Cîte
o vorbă-două, care la unii place ;
În cîte rînduri însă distracţiile tale Te fac să scoţi cuvinte ce nu
ar fi cu cale, Să superi din greşală persoane însemnate, Ba
încă cîteodată şi dame delicate, Rîzînd d-acele două,
statornică pereche, Care îşi petrec seara şoptindu-şi la
ureche, De celelalte patru contese ideale, Umflate de
pretenţii şi vrednice de jale, Pe care dacă prinţul le ia la bal
de mînă, Nu mai vorbesc cu nimeni cîte o săptămînă. Astăzi
rîzi d-o pedantă, mîine d-o preţioasă ; Zici de una ajunsă în
vîrstă cuvioasă Că atestatul vremei nu va să-l priimească ; Şi
d-alta ce iubeşte de cinste să vorbească, Ce laudă virtutea şi-
n veci ţi-o pomeneşte, Zici că e virtuoasă cît ştim noi
evreieşte.
Greşelile acestea îţi fac un urît nume. Tu ştii ce se întîmplă
cînd se aude-n lume Că cinevaşi s-apucă defecturi să arate :
Mulţi scot subt al lui nume minciuni nenumărate.' S-a vorbit

într-o casă de un fanfaron mare, Declamînd simtimente ce sigur nu le are, Care la lot ar pune suflarea omenească, Cînd cineva cu dînsul ar vrea să o tocmească ; S-a zis ceva de Lancu, de Stan, de Lăurescu ; Cine le-a scos acestea ? — Le-a scos Alexandrescu. Făr-a zice nimica, singura ta zîmbire, De te-i afla de faţă, e o-nvinovăţire. În zadar te porţi bine şi lauzi cîteodată, Chiar lauda în gură-ţi de satiră e luată. ,
Aşa, în loc să critici greşalele streine, În loc să rîzi de alţii, mai bine rîzi de tine ; învaţă danţul, vistul şi multe d-alde alea ; Iar de vrei să faci versuri, ia pildă de la Pralea *

Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1842.VIAŢA CÎMPENEASCă ***D.V.G.C.***[1]
Aşa, simpla vieţuire Eu ştiu să o preţuiesc Şi de acea fericire Voi bucuros să-ţi vorbesc» Dar florile şi verdeaţa, Apusul şi dimineaţa, Şi fluierul cîmpenesc, Cu patimi, ou chinuri grele, Ou starea inimei mele, Nicicum nu se potrivesc.

Departe d-acele locuri, Ce poate m-ar fi-nsuflat, De ţărăneştile jocuri, Ce-adesea m-au încîntat, Coprins de nemulţumire. De grijă şi de mîhnire, De soarta mea ocolit, În

1 Pralea, traducătorul ***Psaltirei în versuri*** (n.a.).

rele ce mă-mpresoară. Ce gînduri, idei omoară, Duhul îşi pierde puterea ; E greu să descrii plăcerea, Cînd sufletul e mîhnit

.Însă a mea mulţumire Pentru a ta găzduire Eu tot nu o poci uita, Şi cît va sta prin putinţă Voi pune a mea silinţă Adevăru-a imita ; Măcar în vorbele mele, Să poci să găsesc văpsele, Să ştiu să-ntrebuinţez Colorele osebite, Tonurile felurite, Care stilu-nsufleţez ; S-arăt atîta simţire, Cîtă simţeam mulţumire, Cînd dulcea serei răcoare În preajmă-mi se întindea Şi patimi sfîşiitoare, Ca aburi din lac, din mare, Deşertul mi le-absorbea;
Coprinsul, unde odată Impreună-am vieţuit, Şi plăcerea-adevărată Zilele mi-a îndulcit, Este un cîmp lat, ce are De vechi şi fireşti hotare Un mal către răsărit, Iar către apus o apă, Ce saduri, grădini adapă, Ce udă ţărmul setos, Şi-n ramuri multe-mpărţită, Curge mîndră, liniştită, Pe patu-i cel năsipos.

Casa p-o muche clădită, Singură cîmpul domnind, De umbră

neocolită, O vezi în aer
albind

.3 — Batire şl fabule
Să zic că a ei zidire E lucru cu osebire, Că e d-o arhitectură Cap d-operă în natură, Deloc nu mi-ar părea greu ; însă această minciună, Deşi îndestul de bună, Apasă cugetul meu. Aşadar, iau îndrăzneală Şi spui că adevărat N-are nimic de mirat, Dar are fără-ndoială, Tot ce e neapărat.
Spre patru părţi ale lumei Patru ferestre privesc, Şi dacă pe tonul glumei Slobod îmi e să vorbesc, Al lor număr, micşorime, Cu a casei înălţime, Atît nu se învoiesc, Încît ochiul ce le vede Cu lesnire poate crede Că se plătea altădată Vro dajdie însemnată Subt nume de ferestrit ; Măcar că nu mi se pare Nici undeva am citit, Că la vreo întîmplare Nobilii să fi plătit. Astfel de năravuri proaste, Dacă vreodată au fost, N-au putut fi ale noastre, Ci-ale norodului prost. Numai el singur plăteşte, Fiind mai obicinuit ; Iar de ce, nici se vorbeşte ; Păcatul ar fi cumplit.
Pricina e delicată, Şi prea puţin cîştigăm, La mulţimea nensemnată, Adevăruri s-aruncăm.
Dar în vorbă neplăcută Ca să nu ne încurcăm, Şi ca nu, din întîmplare, S-aduc la mulţi supărare, Descrierea începută Mai bine să o urmăm.
Aproape de casă-ndată, Spre miazănoapte s-arată O biserică smerită, Un templu dumnezeiesc, Unde muncitorul vine Prinoasele să-şi închine, Unde ruga umilită, Ca tămîia cea sfinţită, Este la cer priimită De părintele obştesc. Tot către această parte, Un sat puţin însemnat, în duouă rînduri se-mparte, Pe linie aşăzat. În vale se văd desişuri, Saduri, livezi, alunişuri, Pe urmă ochiul zăreşte Un deal ce se prelungeşte Verde şi împestriţat. Coastele-i stat învălite De vii, de semănături, De ţarine felurite. De cringuri şi de păduri. Munţii mai în depărtare Se văd ca tulbure nor ; Vara le e la picioare Şi iarna pe fruntea lor.
Iată, dup-a mea părere,
Locul atîta dorit, Unde zile de plăcere, Zile scumpe am trăit. Frumoasă singurătate, Bunurile-adevărâte în sinul tău le-am simţit j Pace, linişte, via'ţă, Toate-acolo mă-nsoţea, Şi din arce dimineaţă, Mulţumirea se năştea. Dacă vreo cugetare. C-o umbră de întristare Fruntea mea acoperea, Uşoara-i întipărire, Ca cercul acel

supţire, Ce-aţiţă din întîmplare P-o undă nemişcătoare
Un vînt cu lină suflare, Trecea, se pierdea de sine Ş-al
firei glas simţitor, Şi ideile senine Lua iarăşi cursul lor.

Adeseaori pe rîmpie Departe mă rătăceam, Adesea cu bucurie În dulci gîndiri mă pierdeam. Simboluri de tinereţe, Fluturi ea vesele feţe Privirea mea o trăgea : Pe iarbă în depărtare Fluturile părea floare ; Dar cînd uîribletu-mi simţea Insectei e-amăgitoare Se-nălţa, găsea scăpare Aripele-şi scuturînd, Şi eu c-o dulce mirare Vedeam florile zburînd.Nori deşi, negri, cîteodată Cerul îl întuneca, Şi ploaia-n ei adunată Pe cîmpia-nsetoşată în torente se vărsa ; Apoi razele-i robite Soarele-ncet desfăcînd, Şi-n munţi, valuri aurite Norii umezi prefăcînd, C-o privire-nflăcărată Lumea el o coprindea, Şi o mreajă purpurată Peste dealuri întindea. Cînd acea stea arzătoare.. Aproape d-al ei sfinţit, Părea a da sărutare Pămîntului ce-a-ncălzit, Şi mai întorcînd o rază Ca zîmbet prietenesc, Sta un minut să o vază Ochii care o doresc ; Ochii acei pentru care Este cel din urmă soare Ce ei poate mai privesc ; Supus la acea uimire, L-acea adîncă simţire, Care subt ceruri senine Seara aduce cu sine, Slobod de griji, de dorinţe, în cugetu-mi mulţumit, Slăvind o-naltă putere, Eu ascultam în tăcere Al multor mii de fiinţe Concertul nemărginit.

Şi cînd lun-argintuită. Albind iarba de pe vale, Ieşa lină, ocolită De stelele curţii sale.Pe dealurile rîpoase, • Stam, mă opream să privesc Cerurile sămănate De globuri nenumărate, Care, făclii luminoase, În umbra nopţii lucesc.
Pin aluniş sufla vîntul, Frunza uşor clătina, Nucii bătrîni ca pămxntul D-a lungul se desina ; Unda cea armonioasă A unui ascuns izvor Ca o şoptă amoroasă S-auzea în preajma lor. Curmînd adinca tăcere A cîmpului liniştit, Un glas cînta cu plăcere Un cîntec obicinuit. Ast glas, această cîmpie, Noaptea care mă-nvălea Gîndiri de melancolie în inimă-mi învia. Şi florile tinereţei, Visuri, nădejdi, amăgiri,' Acea ghirland-a vieţei Ţesută de năluciri, Care, cîte una-una, Treptat s-au desfiinţat, Ca frunzele ce furtuna De verzi le-a smuls, le-a uscat,! Mi s-arăta înainte ;
Cu gîndul mă întorceam La locurile dorite, în valea ce-atît iubeam. Vedeam livada, grădina, Poteca ce des călcam, Părul înalt şi tulpina Unde copil mă jucam.
Astfel în ţări depărtate, Unde strein te numeşti, D-auzi pe neaşteptate Limba care o dorești, Limba acea părintească, în care tu te gîndeai, Ce-n vîrsta copilărească Cu maică-ta o vorbeai, Orcît de urîtă fie, Aspră, grea la auzit, Se naşte o bucurie, Un ce neobicinuit, O simţire vie,-adîncă în sufletu-ţi rătăcit, Şi crezi că te afli încă, în ţara ce-ai părăsit.
A ! dacă o providinţă Asupra mea ar privi, Dacă smerita-mi dorinţă Soarta o ar împlini, Departe d-ai tiraniei Tovarăşi nelegiuiţi, De cursele vicleniei. De oameni neomeniţi, De tot ce se crede mare În fapte ce necinstesc, De zîmbete protectoare, Care le nesocotesc, Uitînd acea zeitate Care-n zgomotosu-i zbor Staturilor înălţate Le suflă căderea lor, La cîmp, locaş de plăcere. Eu mulţumit aş trăi, Liniştit şi în tăcere Ziua mea uş împlini.La binele ce îmi place, Şi neamului meu doresc, Pe voi cîţi puteţi a-l face Aş cerca să vă pornesc : Aş pune mica mea parte, Silinţa-vă lăudînd, Isprava nu prea departe, Bună, dreaptă arătînd ; V-aş arăta răsplătirea, Ş-un înger ajutător, Şi cinstea, şi mulţumirea Ce inimile aprinde, Iar celuia ce se vinde, Un trăsnet răsbunător.

Poezii a lui Gr. Alcxandrescu, 1842

.UMBRA LUI MIRCEA La Cozia

Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate ; Către ţărmul dimpotrivă se întind, se prelungesc, Ş-ale valurilor mîndre generaţii spumegate Zidul vechi al mănăstirei în cadenţă îl izbesc.

Dintr-o peşteră, din rîpă, noaptea iese, mă-mpresoară : De pe muche, de pe stîncă, chipuri negre se cobor ; Muşchiul zidului se mişcă... pîntre iarbă se strecoară O suflare, care trece ca prin vine un fior.

Este ceasul nălucirei : un mormînt se desvăleşte, O fantomă-ncoronată din el iese... o zăresc...
Iese... vine către ţărmuri... stă... în preajma ei priveşte.....
Rîul înapoi se trage... munţii vîrful îşi clătesc.

Ascultaţi... ! marea fantomă face semn... dă o poruncă... Oştiri, taberi fără număr împrejuru-i îriviez... Glasul ei se-ntinde, creşte, repetat din stîncă-n stîncă, Transilvania-l aude, ungurii se înarmez.

Oltule, care-ai fost martur vitejiilor trecute Şi puternici legioane p-a ta margine-ai privit. Virtuţi mari, fapte cumplite îţi sînt ţie cunoscute, Cine oar' poate se fie omul care te-a-ngrozit ?
4C

Este el, cum îl arată sabia lui şi armura [1], Cavaler de ai credinţei, sau al Tibrului stăpîn, Traian, cinste a Romei ce se luptă cu Natura Uriaş e al Daciei, sau e Mircea cel Bătrîn ?

Mircea ! îmi răspunde dealul ; Mircea ! Oltul repetează. Acest sunet, acest nume valurile-l priimesc ; Unul altuia îl spune ; Dunărea se-nştiinţează, Şi-ale ei spumate unde către mare îl pornesc.

Sărutare, umbră veche ! priimeşte-nchinăciune De la fiii României care tu o ai cinstit : Noi venim mirarea noastră la mormîntu-ţi a depune ; Veacurile ce-nghit neamuri al tău nume l-au hrănit.

Rîvna-ţi fu neobosită, îndelung-a ta silinţă : Pînă l-adînci bătrîneţe pe români îmbărbătaşi ; însă, vai ! n-a iertat soarta să-ncununi a ta dorinţă, Şi-al tău nume moştenire libertăţii să îl laşi.

1 în biserica de la Cozia, Mircea este zugrăvit în costum de cruciat (n.a.).

Dar cu slabele-ţi mijloace faptele-ţi sînt de mirare : Pricina, nu rezultatul, laude ţi-a cîştigat : întreprinderea-ţi fu dreaptă, a fost nobilă şi mare, De aceea al tău nume va fi scump şi nepătat.
în acel locaş de piatră, drum ce duce la vecie, Unde tu te gîndeşti poate la norodul ce-ai iubit, Cîtă ai simţit plăcere cînd a lui Mihai soţie [1]A venit să-ţi povestească fapte ce l-a strălucit !
Noi citim luptele voastre, cum privim vechea armură Ce un uriaş odată în războaie a purtat ; Greutatea ei ne-apasă, trece slaba-ne măsură, Ne-ndoim dac-aşa oameni întru adevăr au stat.
Au trecut vremile-acelea, vremi de fapte strălucite, Însă triste şi amare ; legi, năravuri se-ndulcesc : Prin ştiinţe şi prin arte naţiile înfrăţite în gîndire şi în pace drumul slavei îl găsesc.
Căci războiul e bici groaznec, care moartea îl iubeşte, Şi ai lui sîngeraţi dafini naţiile îi plătesc ; E a cerului urgie, este foc care topeşte Crîngurile înflorite, şi pădurile ce-l hrănesc.
Dar a nopţei neagră mantă peste dealuri se lăţeşte, La apus se adun norii, se întind ca un veşmînt; Peste unde şi-n tărie întunerecul domneşte ; Tot e groază şi tăcere... umbra intră în mormânt.
Lumea e în aşteptare... turnurile cele-nalte Ca fantome de mari veacuri pe eroii lor jălesc ; Şi-ale valurilor mîndre generaţii spumegate Zidul vechi al mănăstirei în cadenţă îl izbesc.

„Propăşirea", 1844, 7 mai ; *Suvenire şi impresii, epistole fabula,* 1847.

TRECUTUL La Mănăstirea Dealului
Dedicat mărirei sale prinţului nostru>

Precum o sentinelă, pe dealul depărtat Domneşte mănăstirea ; şi zidu-i cel înalt Se-ntinde imprejuru-i, pustiu şi yivechit, De iedera bătrînă, de muşchi acoperit. [2]Acolo au.odihna, locaş adînc, tăcut, Eroi ce mai-nainte mult zgomot au făcut. Un cap îi prezidează [3] şi, daca s-o-ntîmpla, Cu vreme, România s-ardioe fruntea sa, P-a *Dîmboviţei* vale oştiri de s-or ivi, Ai luptelor cumplite părtaşi ei vor mai fi.

1 Doamna Florica, soţia lui Mihai, este îngropată în acelaşi mormînt. cu Mircea, dupe cum arată inscripţia de pe piatră (n.a.). în realitate, Teodora, mama lui Mihai, este îngropată la Cozia, Florica nu e soţia voievodului, ci fiica lui.

Eu în copilărie iubeam să mă opresc Pe dealul mânăstirei, şi-n vale se privesc Măreţul turn, trist martur l-al nostru trist apus, Ş-a cărui origină în veacuri s-a răpus, Turnul din care-odată bărbaţii renumiţi Vedeau române ta beri pe cimpi nemărginiţi [1].
În preajmă-i e cetatea ! ai ei locuitori Ruina-i azi cu fală arăt la călători. Precum atîţi nevrednici, trăind în moliciuni. Se laud cu mari fapte făcute de străbuni.Dar pentru ce oraşul atît de strălucit Acum intre oraşe e cel mai umilit ? Ce voie prea înaltă, ce lege porunci Căderea dopotrivă cu înălţarea-a fi ? E o fatală soartă ? sau pe acest pămînt Lăsă urmele sale blestemul unui sfînt[2] ? Daca însă o ţară, un neam ar fi dator, Cînd au greşit despoţii, nelegiuirea lor A o plăti, atuncea oraşul osîndit Şi numele-i din lume de mult ar fi perit. Căci mii de glasuri stinse d-al tiraniei fier, În strigări dureroase s-au înălţat la cer ; Căci ploi ce în torente de veacuri s-au vărsat Sîngele dupe pietre încă nu l-au spălat.
Orcum va fi, mi-e scumpă cetatea ce-a domnit,
0 iubesc căci e tristă şi căci a suferit : Şi precum anticarul, la patima-i supus, Culege vechea-aramă ce nu mai are curs, Aşa în a mea rîvnă, pe locul părintesc, Fiu al astor ruine, ţărîna lor slăvesc.
încă mi-aduc aminte de groaza ce simţeam, Cînd la apusul zilei scheletul lor priveam. „P-aici, ziceau bătrînii, o boltă arătînd, Intră tînăra doamnă, frumoasă şi fugind De cetele tartare, cînd ele-acest palat, Lipsind oştirea noastră, în treacăt au prădat.
[3]Peştera ce se-ntinde departe subt pămînt, Prin drumuri rătăcite în loc necunoscut îşi are răsuflareą : în sînul ei găseşti Averi nenumerate, comorile domneşti ; In preajmă-le ard focuri, căci ele se păzesc De iesme, tauri negri, ce iadul locuiesc ; Şi cînd vrun om aproape a merge-a cutezat, El la lumina zilei nu s-a mai arătat."

2 [1] Pe cind scriam aceste versuri, reînnoirea monumentelor nu începuse încă (n.a.).

3 [2] Capul lui Mihai Viteazul (n.a.).

Astfel ziceau, şi vremea un pas a mai făcut, Şi chiar acele iesme azilul ş-au pierdut ! Tot e tăcut şi jalnic : însă aşa cum eşti Singură porţi povara mărirei româneşti, Tîrgovește căzută ! poetul întristat Colore variate în sînu-ţi a aflat, Războinicul modeluri ; şi, dac-am asculta Ceea ce în favoru-ţi reclamă slava ta, A vitejilor umbră d-am şti se o cinstim. Vrednici de libertate noi am putea să fim. Am afla de la dînşii ce jărtfe trebuiesc, Prin cîtă energie naţii se mîntuiesc.
A ! facă provedinţa ca-naltul simtiment, Ce-nchină vitejiei măreţul monument, Ce-alege pe-nălţime al nemurirei loc, Să fie nuouă cîrma, coloana cea de foc, Coloana ce odată din ţara de exil. Pe calea mîntuirei ducea pe Istrail !
Suvenire fi impresii, epistole şi fabule, 1847.

RĂSĂRITUL lunei La Tismana

Decît în frumoasa noapte cînd plăpînda-i lină razã A iubitei mele frunte cu vii umbre colora, O priveleşte c-aceeea ochii-mi n-au putut se vază, Lun-aşa încîntătoare n-am avut a ammira.

Şi întii, ca o steluţă, ca făclie depărtată, Ce drumeţul o aprinde în pustiuri rătăcind, În a brazilor desime, în pădurea-ntunecată, Pîntre frunzele clătite, am zărit-o licurind.

Apoi tainecile-i raze dînd pieziş pe o zidire, Ce pe muche se ridică, locaş trist, nelocuit, Mîngîie a ei ruină cu o palidă zîmbire, Ca un vis ce se strecoară într-un suflet pustiit.

1 Turnul curţei domneşti (n.a.).

2 Sfîntul Nifon, care se zice că a blestemat pe Radu IV (n.a,).

Apoi, glob rubinos, nopţei dînd mişcare şi viaţă, Se-nălţă şi, dimprejuru-i dese umbre depărtînd, P-ale ştej arilor vîrfuri, piramide de verdeaţă, Se opri ; apoi privirea-i peste lume aruncînd, Lumină adînci prăpăstii, mănăstirea învechită, Feodală cetăţuie, ce de turnuri ocolită, Ce de lună colorată şi privită de departe Părea unul din acele osianice palate, Unde geniuri, fantome cu urgie se izbesc ; Şi pustiul fără margini, şi cărarea rătăcită,Stînca, peştera adîneă, în vechime locuită De al muntelui sfînt pusnic ce sîrmanii îl iubesc.[1]

Erau dulci acele ceasuri de extaz şi de gîndire : Şoptele, adînci murmure ce iau viaţa în pustii, A mormintelor tăcere ce domnea în mănăstire, Loc de zgomot altădată, de politici vijălii.

Noaptea, totul astei scene colosală da mărire, Duouă nobile instincte cu putere deştepta : Unu-,a cerului credinţă, altu-,a patriei iubire, Ce odată-n aste locuri pe strămoşi îi insufla.

Munţii noştri-au fost adesea scump azil de libertate, Şi din vîrful lor românii, torent iute, furios, S-aruncau : mulţimi barbare pentru pradă adunate, Lei sosind, era la fugă ca un cerb rănit, fricos.

Cu trufie craiul ungur către ţară-naintează[2] î Sînt plini munţii de oştire, sună zalele de fier ; Pintenii lucesc ; la lună săbiile scînteiază ; Basarab încheie pacea cum vrăjmaşii lui o cer. [3]

Dar românii nu vor pacea, nu vor trista umilinţă Ce asupră-le aduce un necinstitor tractat; Ura lor e nempăcată ; în a lor crudă dorinţă, Coprind munţii, închid drumul ungurului spăimîntat.

Astfel e atunci omorul, cît ostaşul încetează Obosit, şi riga singur cu puţini scapă fugind ; Strălucitele-i veşminte le aruncă el de groază, Plînge şi în a sa ţară se întoarce blestemînd.

[1] „Tot în aceeaşi stîncă, deasupra peşterii, la o înălţime ca de 30 picioare, este o vizuină adîncă. chilie nemuritoare a sfîntului Nicodim, care se afla egumen al Tismanii" *(Memorial,* p. LVII),

* Carol I, riga Ungariii, la anul 1330 (n.a.).

* Ion Basarab (n. a.).

Niciodată astă lună ce înoată în tărie, Ca fanai purtat de valuri pe a mărilor cîmpie, Mai mult număr de cadavre de atunci n-a luminat. Niciodată mîndru vultur ce-n văzduh se

* Tradiţie (n.a.).

cumpănește, Acel domn al atmosferei, ce un veac întreg trăiește, De o prad-așa bogată încă nu s-a-ndestulat.

Se găsesc ș-acum pe rîpe bucăți de armuri zdrobite ; Am văzut înșine pinteni de rugină putreziți Și p-al *războiului munte* monstruoasele morminte Unde șefii ungurimei zac cu toții grămădiți.

Dar românii, fii ai celor ce-n vechime se luptară, Cu sudori adăp pămîntul, cîștig hrana în dureri ; Sînt plugari ; și alte nume, oameni nuoi se înălțară, Oameni nensemnați și mîndri de vechimea lor de ieri.

Streini prinți ce ne-apăsară au dat lor drept mîngîiere Averi, cinsti, care odată se-mpărțeau drept răsplătiri; Monopol fac azi de drepturi ; în a lor scurtă vedere Propășîrei neînvinse pun ei dese-mprotiviri.

Nu e-așa legea naturei, nu e-așa a țării lege ; Ca tot ce nu e la locu-i va cădea trufia lor : Al sudorilor streine rod ei nu-l vor mai culege ; Va fi mare tot românul țării lui folositor.

Cugetări adînc ascunse, idei drepte și înalte, Ce în inimile-alese ura lor le apăsa, Vor vedea lumina zilei ; și în formă de mari fapte, Subt privirea provedinței, lumei se vor arăta.

Suvenire și impresii, epistole și fabule, 1847.

PLÎNGEREA DEPUTATULUI

Prea înaltă stăpînire, este vreme, socotesc,
Cu adîncă plecăciune, două vorbe să-ți șoptesc :
Ți-am slujit cu înfocare, și la orce ai urmat,
Faptele măriii tale glasul meu le-a lăudat.
Și în versuri și în proză, tutulor am dovedit
C-așa bună stăpînire de mult nu s-a pomenit.
Cînd asprimea, nedreptatea (vorba fie între noi)
Apăsa sărmana lume cu necazuri și nevoi,
Eu povățuiam norodul a-mpleti cununi de flori,
Și strigam că se pogoară fericirile din nori.
Pîn-acum, cu toate-acestea, pentru cîte am făcut,
Vreo dreaptă răsplătire de la nimeni n-am văzut !
Doamna mea, să ne-nțelegem, căci de nu mi-i răsplăti,
Veacul fericirei noastre veac de fier [1] îl voi numi!
Voi lua cu înlesnire virtuți mari ce am răpit

1 Aluzie la ultima, și cea mai rea, dintre erele mitologiei anti|ce:

Din America vestită şi uşor ţi-am dăruit.
Opoziţia m-aşteaptă, ea doreşte al meu vot
Şi-i vedea cînd s-o aprinde sîngele de patriot !
Drepturile ţării mele care nu prea să păzesc
Sînt materie destulă ca să strig şi să vorbesc !
D-or voi apoi să-ntrebe cum defaim ce-am lăudat,
Atunci... atunci voi răspunde că vremile s-au schimbat,
Că era odată bine, cel puţin de suferit,
Dar acum românul jalnic a ajuns nenorocit,
Că ţăranul pătimeşte, că se află-mpovărat;
Că la judecată pierde tot acel nevinovat,
Că dreptatea este surdă, că pravila a căzut,
Că intriga e cinstită, şi meritul nevăzut.
C-un cuvînt numai eu singur o să strig cit strigă toţi.
Ş-o să las patriotizmul moştenire la nepoţi !

„Poporul suveran", 1848, 3 septembrie. În ediţia I. Fischer, în secţiunea *Poezii cu autenticitate nesigură*.RĂZBUNAREA ŞOARECILOR **SAU** MOARTEA LUI *SION*

Pe dealul Mitropoliei, în arhiva României, Unde statul grămădeşte Tot ce nu-i mai trebuieşte, Unde s-®flă aruncate Secături nenumărate, Hîrtii, condici osândite, Judecăţi nenorocite, Are cuiburi din vechime

Numesroasă şoricime,
Seminţie roditoare, Şi
de literi rozătoare ;
Şeful ei, un ghiscan
mare, în dosare
locuieşte, Nume de
Rozon el are Şi pe poliţe
domneşte : El e
strănepot de frate Lui
Raton, care odată Trăia
de zgomot departe, într-
o cameră privată, într-o
zi — nu, era seară —
Dup-a lui Rozon
poruncă Şoarecii toţi s-

adunară Şi într-o tăcere-adîncă Aste vorbe ascultară

:„De cînd subt aceste boite ne aflăm adăpostiţi,
Fraţilor ! voi ştiţi prea bine cît am fost de fericiţi ;
Şeful de azi al arhivei, om de pace iubitor,
Ne-a fost chiar ca un părinte, un zelos ocrotitor.
Nimeni din voi nu se plinge că din cuib a fost gonit,
Sau că într-aceste ziduri vro pisică a-ntîlnit,
Sau că n-a putut să roază de frica vrunui duşman
Pergamentele antice, condicile de divan ;
Soarta ne era prosperă, şeful trecea zîmbitor,
Generaţiile noastre aveau falnic viitor.
Dar azi, vai ! totul se schimbă, azi sîntem amerinţaţi
Să ne pierdem locuinţa şi să fim dizgraţiaţi,
Căci un moldovean obraznic. *Sion,* care a cîntat
Paradisul [1] (deşi iadul el cu drept l-a meritat),
A scris nu de multă vreme, într-un stil neomenos,
Că a şefului arhivei pana noi ,o am fi ros.
Apoi suferi-vom oare ca acel cutezător,
Vrednic a purta mai bine nume de defăimător,
Să vie, precum venise, chiar într-al nostru pămînt,
Să ne strice fericirea ? Nu, cît eu în viaţă sînt
Nu va fi : acum e timpul să ne răzbunăm şi noi,
S-arătăm că-n şoareci curge nobil sînge de eroi
Şi că păgînul acela, ce ura a meritat,
Nume de moldovean vrednic cu nedrept a cîştigat :
Mergeţi dar şi-n astă noapte picerele vă gătiţi,
Şi cînd s-o ivi de ziuă cu toţii pe drum să fiţi,
Ca prin marş repede, grabnic, la Moldova să-l călcăm,

1 Sion tradusese fragmente din *Paradisul pierdut* al lui Milion (1851).

Cine sînt şoarecii noştri şi Rozon să-i arătăm.
De veţi găsi-mprotivire, să nu vă descurăjaţi,
Şi la orce întîmplare, totdeauna s-alergaţi,
Unde-ţi zări că se mişcă vîrful de la coada mea.
Ce pe a gloriei cale pururea o veţi vedea."

Zise, şi auzitorii aşa mult au aplaudat, Cît dulapurile toate în arhivă s-au mişcat. A doua zi şoricimea cu mare grabă porni, Făcu la *Focşani* gustare, şi seara în Iaşi sosi

.Noaptea domnea în natură, Şi zefirii răcoroşi Sufla cu-aceeaşi măsură La drepţi sau necredincioşi ; De a zilei ostenală *Sion* dormea obosit : Dormea ! fără îndoială, în somnul lui fericit, Visele, taineci fiinţe, Din loc în loc îl purta Şi toate-ale lui dorinţe împlinite-i arăta.
C-o graţioasă munteancă i se părea că vorbea Şi inima ei şi mîna c-o bună zestre cerea.
Cînd deodată el dete un ţipăt îngrozitor : Ţîrcovnicii cu lungi plete alerg întru ajutor ; Departamentul credinţei, la care fu mădular, Cu toţi darabanii vine... însă tîrziu, şi-n zadar : Pe patul lui de odihnă *Sion* zăcea sîngerat, Ca un caşcaval de Parma pe jumătate mîncat : Urechile lui şi nasul, chiar daca le-o fi avut, Atuncea să se găsească deloc nu s-a mai putut.
Numai l-a doua-nviere eu crez că se vor găsi, Cînd şoarecii le-or aduce, daca or mai trebui.
Cu toate acestea lupta, d-o fi cum am auzit, Mortului face onoare, căci mult s-a împrotivit : *
Şi s-au găsit împrejuru-i, de mîna lui sugrumaţi, Un mare număr de şoareci, tot din cei mai înseirnaţi.
Ba încă spun (dar aceasta eu nu v-o asigurez, Căci fapta e de mirare, şi nu îmi vine s-o crez), Spun că şi chiar comandirul, faimosul acel Rozon, Lăsă o labă în mîna eroicului *Sion.*
Ce s-a întîmplat în urmă eu nici am mai cercetat, Căci de pierderea aceasta foarte mult m-am întristat, *Sion* amic îmi fusese, talent şi inimă-avea, Şi crez c-ar fi trăit încă daca atunci nu murea ; Literaturei române el ar fi fost de folos, Daca din nenorocire şoarecii nu l-ar fi ros.

„Bomânia literară", 1855, 30 ianuarie ; *Meditaţii, elegii,* ***epistole*** *şi JaOule,* 1803.COMETEI Anonsate pentru 13 iunie

Cometă cu lungi coade, însă cu scurtă minte, De ce vrei să arzi globul ce noi îl locuim ? El, drept, mult nu plăteşte, dar tot avem cuvinte Viaţa-i păcătoasă cîtva să prelungim.
De ne vei arde-acuma, să ştii că or să nască În locu-ne fiinţe mai rele decît noi, Ce-n grab or să-ntărîte mînia ta stelească, Prin fapte mai cumplite, prin crime şi război.

Ce ! ai uitat tu oare potopul d-altădată, La care, cum s-aude, destul ai conlucrat, Atunci cînd tata Noe în luntrea-i deşălată, Plutea pe universul subt unde înecat ?
Ei bine ! omenirea ce moşteni pămîntul, Fiinţe, lighioane ce-n urmă s-au ivit, întrec ele p-acelea ce ş-au găsit mormîntul În marea adîncime şi monştri au nutrit ?
Cîmpiile de astăzi sînt ele mai mănoase Decît cele antice ? măgarii mai deştepţi ? Broasca mai muzicantă în bălţile stufoase ? Tigrii mai cu blândeţe, şi oamenii mai drepţi ?
iNu ! nu ! bagă de seamă să nu iaci o greşală, De care mai în urmă amar să te căieşti ; Ba încă să dai, poate, o aspră socoteală Prea bunului părinte al rasei omeneşti.
Căci noi avem de lucru în Ţara Românească ; Legi vechi şi ruginite avem să le-nnoim, Regulamentul multe are să pătimească, De ne-or lăsa în pace aşa precum dorim.
De eşti tu executor înaltelor decrete, Mai dă-ne un mic termen de zece mii de ani, Să ne-ndreptăm purtarea, să ne spălăm de pete, Să nu cădem în iaduri pe gheare de satani.
Atuncea, daca globul n-o merita viată, Poţi să-l prăjeşti în voie-ţi, eu nu mă-mprotivesc, Dar azi, topeşte numai a inimilor gheaţă, Şi ai'de astrologii ce lumea îngrozesc.
12 fevruarie 1857.

„Concordia", 1857, 13 februarie ; *Meditaţii..., 1863.*

RĂSPUNSUL COMETEI

Iubit muritor,

Astăzi am priimit, Pi'în poştia cerească, Biletul tău pornit Din Ţara Românească.
Odată cunoşteam Subt nume de roman Un prea puternic neam, Al lumei crud tiran ; Neam ce-l credeam perit, Căci nu l-am mai zărit ; Şi pînă-ntr-ast minut (Mă jur pe al meu nume) Eu nici aş fi crezut Că existaţi pe lume ; Dar de vreme ce scriţi Voi trebuie să fiţi.
Numai nu înţeleg cine v-a putut spune
Că aveam pentru glob intenţii aşa bunei
E netăgăduit
C-a lui desfiinţai^e
De timp nepomenit

Mi-era în cugetare

,În cerc tot viţios Văzînd că se-nvîrteşte, Şi omul păcătos în
rele mult sporeşte,
Văzînd că jos la voi mulţi oameni mari şi buni,
Lumei folositori, au trecut de nebuni,
Au fost persecutaţi
În vreme ce-au trăit,
Şi foarte lăudaţi
După ce au murit.
Eu prea rău am urmat,
Cînd am lăsat odată
Pe Noe d-a scăpat
Cu luntrea-i deşălată,
Căci ştii ce a făcut
Cît liber s-a văzut ?
El a sădit o vie
Ş-a căzut pe beţie !
Iar cu fetele lui
Ce-a mai făcut, nu spui.
Iar de atunci încoaci din el citi s-au prăsit,
Acei ce au fost tari pe cei slabi au robit ;
Soarele-au spăimîntat prin lupte şi omor,
Pentru globul pămînt, ce nu era al lor.
Căci socotesc că ştii, nevoie n-am să-ţi spui,
Că nu e-al vostru el, ci voi sînteţi ai lui.
Apoi v-aţi apucat
Cerul d-aţi spionat,
Prin sticle cereetînd
Ce avem noi de gînd,
Ce fel ne preumblăm,
Pînă şi ce mîncăm,
Ba încă aţi scornit
Feluri de secături,
Şi pe voi v-aţi numit
Alese creaturi!
Acestea, drept să spui, eu nu le sufeream, Şi răzbunarea
mea în taină pregăteam. Dar fiindcă îmi scrii că sînteţi
ocupaţi Proastelor voastre legi spoială să le daţi,
Fiindcă ai cerut sorocul mărginit De zece mii de ani, fiindc-
a mijlocit Şi-o graţioasă stea dintr-ale curţii mele, Pentru
cîţiva poeţi ce casc gura la stele, Mă-nduplec în sfîrşit,

astîmpăr al meu foc, îmi pui caii la grajdi şi coadele la toc.
Numai luaţi măsuri, gîndiţi şi căutaţi De indulgenţa mea
acum să profitaţi. Căci daca spre pămînt vrodată m-oi
porni, Vă poci încredinţa că bine nu oţi fi.
Scris în palatul nostru de vară, 14 mai 1857.
„Concordia", 1857, 30 mai; Mej *ditaţii...*, 1863.O PROFESIUNE DE CREDINŢA
Domnilor alegători, mă rog să fiu ascultat, Şi după ce m-aţi
citi mă rog să fiu deputat. Căci am cuvinte să crez că la
Divanul Ad-hoc Bine lumei o să fac şi rol nobil o se joc,
După cum puteţi vedea Din mărturisirea mea. încă pînă-a
nu mă naşte, eu am fost patriot mare,
Şi după ce m-am născut Pentru ale noastre
drepturi m-am luptat fără-ncetare
Pînă într-acest minut. Cunoscînd că într-o ţară
fericirea generală Se compune totdeauna din acea
particulară, Ca un iconom politic, prin mici slujbe, mici
lefşoare, Am îmbogăţit eu statul, cumpărîndu-mi
moşioare ; lar guvernul, ce văzuse vrednicia şi talentul, îmi
da ranguri pe tot anul, siluind Regulamentul, Pe cînd mulţi
păcătoşi alţii, lipsiţi de capacitate, Servind ţării din pruncie
stau cu buzele umflate. Apoi cînd streine armii ţara
noastră ocupară, De la cine înlesnire întru toate ele-
aflară ? Cine pentru zece care a făcut ades. cinci sute,
Numai ca să nu se-ntîmple s-auz vorbe neplăcute ? Cînd
era în lipsă ţara, subt a mea isprăvnicie, Am ţinut-o eu cu
grîne, precum fiecine ştie. Apoi daca neplătite au rămas
prin multe sate, Daca eu la socoteală le-am trecut ceva-
ncărcate,
Am făcut-o-n conştiinţă, de iubirea omenirei.
Numai spre a mă deprinde cu regula înmulţirei.
Las doparte ale mele osteneli şi cheltuială,
Căci îmi place a le crede nepuse la îndoială,
Căci aceasta mai cu seamă fu rezonul cel mai mare
Pentru care azi Europa, foarte recunoscătoare,
După lupte sîngeroase încheind tractat de pace, ■
Hotărî pe România fericită a o face. [1]

1 Tratatul de la Paris din 1856.

Pe aceste dar temeiuri, fraţi români, eu vă cer votul,
Şi la cauza cea sacră azi mă devotez cu totul.
Apoi daca dup-acestea mai aveţi cumva dorinţă
Să v-arăt printr-o programă care e a mea credinţă,
La *Divan* ce voi susţine, vă poci da încredinţare
Că unirea o crez sîntă, c-o voi cere cu-nfocare ;
Căci mărindu-se pămîntul, lefile poate vor creşte ;
însă prinţ strein nu-mi place, căci nu ştie românește ;
Şi cînd slujbe îi vom cere el deloc n-o să privească
De sîntem boieri sau ţinem de vro casă boierească.
Ci d-avem talent, virtute, merite sau probitate.
Calităţi din altă lume, foarte grele şi ciudate ;
Pentru cea mai mică vină, ce o va numi hoţie,
Ne vom vedea prin gazete, poate şi la puşcărie.
Protejaţi ca şi protectori, toţi vom fierbe într-o oală,
Ş-a streinului domnire Ţării îi va fi fatală ;
Şi religia vom pierde şi vom uita românește,
Ca în Grecia modernă, unde azi vorbesc nemţește.[1]
Pe cînd unul dintr-ai noştri, domn de viţă românească
Tot mai lesne o să ierte slăbiciunea omenească.
Nu-l voi însă ereditar, căci a ţării veche lege
Pe domn chiar şi din opincă ne dă voie a-l alege ;
Şi aşa cu chipu-acesta deloc nu e de mirare
Daca chiar şi nouă rîndul ne-o veni din întîmplare.
Autonomia-mi place, o voi cum e scrisă-n carte,
O cer pentru ţara-ntreagă, dar şi pentru mine-n parte J
Adică în orce cazuri să urmez eu cum îmi place,
Fără a putea guvernul observaţie a-mi face.
Cît pentru guvern şi forma-i cea constituţională, Vrînd să
mă declar d-acuma, simţ o mare îndoială : Căci, vorbind
drept, nu ştiu bine ast cuvînt ce va se zică, Şi în loc de
bine ţării să nu-i fac mai rău mi-e frică. Daca, cum mi-a
spus un dascăl cu destulă *pricopseală,* Un guvern în
constituţii e supus la socoteală, Daca adunări sau cameri
pot vorbi făr-a se teme, Astea n-or să ne aducă decît

---

1 "în 1832, doi ani după recunoaşterea independentei Greciei, $ste adus pe tron principele german Otto de Bavaria.

pierdere de vreme, Decît lupte fără margini şi dezbateri încurcate, Care plac junimei noastre cei cu capete stricate. Trebile cu vechea formă nu cerc nici o-mpiedicare, Ş-un ofis redijat bine e o lege-n prescurtare. Dup-aceste dar cuvinte, fraţi români ce mă-nţelegeţi, Puteţi fără de sfială la Divan să mă alegeţi, Căci să nu fiţi la-ndoială, vă voi face treabă bună, Şi-mi veţi mulţumi odată daca-mi veţi cădea pe mînă ; lar pînă să vie vremea să vedeţi astă minune Sînt supusul dumneavoastră şi mă-nchin cu plecăciune.
12 august 1857

„Românul", 1857, 12/24 august; *Meditaţii...,* 1863

.CONFESIUNEA UNUI RENEGAT

Ascultă-mă, sfînt preot, ascultă-mă, părinte." Ajută un
nevrednic, lipsit de ajutor ; Consolă un trist suflet ce soarta îşi
presimte, Cînd sună ceasul groaznic, veciei vestitor.
Viaţa-mi de necinste şi crimile-mi trecute, Ca furii nempăcate
asuprâ-mi năvălesc ; Vînzâri, sataneşti planuri, de lume
neştiute, în inima-mi pun iadul, ca iesme îmi scrîşnesc.
Nopţile-mi sînt grozave, tăcerea îmi şopteşte? Mă înconjor
prăpăstii la fiecare pas ; Părul meu c-al lui *Cain* pe frunte-mi se
zbîrleşte; Gura mi se-ncleştează şi nu poci scoate glas.
Mă rătăcesc pe cîmpuri, dar iarba înviază, Dar arborul pădurei ia
formă, mi-e vrăjmaş ; Vulturul mă priveşte şi ochiu-i scînteiază,
Ş-a sfîşia e gata un leş de ucigaş.
Vezi ceasonicu-acesta care la pieptu-mi bate ! E vechea
recompensă unui păcat cumplit. Cîte cu a mea faptă am
drepturi cîştigate ? Vînzarea fu plăcută, dar eu despreţuit.[1]
Am cunoscut bărbaţi lucrînd l-al ţărei bine. Cu-nalte simţimente
la ei m-am arătat; Tîrîndu-mă la dinşii, s-au încrezut în mine, Ieri
le-am jurat credinţă, şi astăzi i-am trădat.
Urînd orice virtute ce n-o puteam ajunge, Pe orice om de merit
în veci am defăimat ; Proteu cu feţe multe, strigoi setos de
sînge, La umbră, la-ntunerec, pe mulţi am sugrumat.
Subt aer de blîndeţe, urmam a mea turbare, Şi gheara-mi
veninată în inimi înfigeam. Avînd nepedepsirea de preţ l-a mea
vînzare, Minciuni neruşinate eu liber tipăream.
Angel de întunerec pentru-ale lor păcate, Ieşind din adîncirea
noptosului Tartar, Am auzit cu spaimă cuvîntul de dreptate, M-
am prefăcut că-mi place, şi am zîmbit amar.
Am zis : iată speranţă, prilej de bucurie ! Şi bogăţii şi titluri
acum să dobândesc ; E timpul să se-nalţe smerita mea trufie,
Am imitat virtutea, dar o s-o prigonesc.
Poci să sugrum p-asti oameni, şi să le iau vesmîntul, Căci eu sînt
cel mai tare, avînd tainele lor, Multe fiare ca mine le sufere
pămîntul Şi cerul cu zăbavă trimite ajutor.

1 Eliade, „renegatul", primise un ceasornic în dar de la neralul Kisselef.

De ură nici nu-mi pasă, cînd e fără putere, Despreţul e o vorbă deşartă de-nţeles ; Mai sînt poate şi alţii cu mine d-o părere, Şi cînd fac al meu bine, drum sigur mi-am ales.Iată puţine, taică, din multele-mi păcate, Iată crime ce astăzi nu poci* să mai lucrez, într-al lui Hristos nume drăceşte-au fost lucrate ; RÎdeam de semnul crucei, dar lingă moarte crez.
Asta e adevărul ce pocăinţa-l naşte ; De frica judecăţii în sînu-ţi Îl depui, Amăgitorul şarpe abia se mai tîraşte ; La glasul veciniciei cu groază mă supui.
Dar ce-am zis ? Nu voi ruga, nu voi a ta credinţă ; Urăsc a voastră lege ş-al vostru ajutor. Este o slăbiciune oricare pocăinţă ; Gîde am fost în viaţă, şi gîde voi să mor-.
„Independinta", 3861,] mai ; *Meditaţii...,* 1863.
ADIO
Pocit, faimos proconsol, model de tiranie, **Cumplită** fie ealea **pe** care ai plecat, Cu apa consacrată prin soffimil de vecie Vom curăţi pămîntul ce tu ai întinat.
Schelet fantasmagoric, fiinţă infernală, Geroasa, trista-ţi climă ea încă n-a produs Jiganie mai crudă, o iazmă mai fatală, De cînd soarele seara să pleacă la apus.
Dator este românul a sa recunoştinţă Monarhului ce ţara cu tine înzestra, Căci zelul tău sălbatic, fanateca-ţi silinţă, De graţia robiei pe robi chiar dezgusta.
Căci mulţi care-mprejuru-ţi cerşau a ta rînjire Vrăjmaşi ai libertăţii, ce binele nu-l vor, Născuţi erau să fie cu tine în unire, De nu umileai, crude, şi chiar baseţea lor.
Tiran omiopatic, care nu des se găseşte, Otrava prîn otravă în noi ai vindicat. O naţie întreagă prin mine-ţi mulţumeşte Şi te proclam din parte-i al ţării Ipocrat.
A ! Daca vom ajunge la ţinta mult visată, De voi trăi atuncea (şi-mi place să o crez), Tu vei avea, fii sigur, o statuă bogată, Al cării bust cu lanţuri eu am să-l decorez.
În jocul lor, copiii o vor scuipa în faţă ; Şi cînd vreunui gîde vom da numele tău, Aw[1] nm se va crede nevrednic de viaţă, Pierdut din omenire, bătut de Dumnezeu.
Aşa cînd toamna rodul s-a copt în vii, grădină, Ţăranul ce se teme de hoţii zburători Pe ramură înaltă expune la lumină Scheletul coţofenei, cadavrul unei ciori.
Spectacolul goneşte jivine răpitoare De lacoma lor ceată ogorul e ferit. Ţăranu-atunci profită d-a feţei lui sudoare, E veselă natura şi omul mulţumit. ^

Adio ! lung adio 1 şi fără revedere, Departe, mult departe te du din ţara mea, Pustiul Siberiii te-aşteaptă cu plăcere, Pămîntul să te-nghiţă şi dracul să te ia.

Meditaţii, elegii, epistole, satire şl fabule, 1863.

FABULE

CATIRUL CE-ŞI LAUDA NOBILITATEA

Catîrul unui părinte Cu proastele lui cuvinte
Noblețea îşi lăuda, Zicind fără încetare Că de o virtute mare
Exemplari mumă-sa da, Că ea a fost la războaie, Că la ciftare bătaie Singură a biruit, Şi că l-a ei privire, Oricare om cu simţire
De tot rămînea uimit ; De aceea se cuvine Oamenii să i sie-nehine
Domnul catir socotea; Şi uitând a sa rea stare, Părinteasca naintare
La lumină tot scotea. Dar cum se sfîrşi noblețea ? Cînd îi veni bătrînețea, La rîşniţă el fu pus, Unde, prost, în scăpătare, De tatăl său, măgar mare, Ei aminte şi-a adus.

„Curierul românesc", 1832, 31 iu-j lie ; *Meditaţii...,* 1863

VULPOIUL PREDICATOR

Un vulpoi coprins de boală, La putere foarte prost, însă învăţat în şcoală, Logica ştiind de rost, Făcu plan ca să vorbească Şi să predice-n pustii ; Se silea să dovedească, C-un stil dulce, vorbe mii, Că cu o simplicitate Şi cu traiul cel cinstit, Cu năravuri lăudate, E oricine fericit ; C-astă lume desfrînată Totdauna ne-amăgeşte, Fără a ne da vrodată Cîte ne făgăduieşte. Dar la buna-i predicare Nimeni nu da ascultare. Cîţiva şoarici, cerbi dé munte Veneau rar să o ăsculte ; Însă ei în depărtare, Neavînd nicidecum stare, Fără cinste sau favor, Nu putea da-ncredinţare, Slavă ăstui orator.

Aşa el schimbă vorbirea, Defăimă năpăstuirea, Pe urşi, tigri, lei, pardoşi,

Arătind a lor turbare Şi
a sîngelui vărsare, Şi că
sînt nesăţioşi. Atunci
cerbi, ciutele toate
Ascultau întru mirare, Şi
în lacrimi cufundate
Plecau de la adunare.
Vulpea-şi făcu mare
nume ; Un leu foarte cu
credinţă, Domn p-acea
parte de lume, Să o
vază-avu dorinţă : Deci
şi ea cu bucurie La
palat grăbi să vie, Unde
ajungînd vorbeşte ;

Tonul ei îmmărmureştQ
P-ai pădurilor tirani : Cu
putere ea descrie Slaba
nevinovăţie, Pradă
acestor duşmani,
Cufundată în durere
Cerînd la-nalta putere
Asupră-le ajutor.
Curtezanii în mirare
Ascultau cu supărare,
Căci aşa vrea prinţul
lor, Care plin de bucurie
La palat pofti să vie
Vulpea în acel
minut. ,.Ce-ai vorbit, îi

zise,-mi place, Căci prin tine mi se face Adevărul cunoscut : Însă pentru osteneală, Spune fără de sfială

‚Ce vrei ? slujbă, rang sau bani ?" Oratorul zise-ndată : „Prinţule, în loc de plată, Aş pofti cîţiva curcani."
Eliezer şi Neftali. Poemă tradusă din Florian de Gr. Alexandrescu. Poezii ale V^Gri. Alexandresçu, 1832
.PRIVIGHITOAREA ŞI PĂUNUL
Filomela drăgăstoasă Văzînd vremea cea frumoasă, Zile dulci de tcricirî, Povestea cu întristare La eho răscîntătoare Tristele-i nenorociri Atunci însă deodată Un păun i se arată (Domn era într-acel loc). Veni plin de supărare ; Mînios şi c-un ton mare Astfel îi vorbi pe loc : „Nu vezi că nu-ţi şade bine, Că nici nu ţi se cuvine, Cu acel cioc urîcios, Cu a ochilor grosime, Cu a penii-ntunecime Să cînţi în ast crîng frumos ? Frumuseţea cu dreptate Cit va vrea a cînta poate, Pe ea cîntece n-o stric : Dar tu cum n-ai stîmpărare 7 Eu sînt frumos de mirare, Şi tot nu vorbesc nimic." Filomela îi răspunde : „Iartă-mă, nu poci ascunde, Frumoasă deloc nu sînt ; Şi de cînt cîteodată în pădurea adîneată, Soarta mea este de. cînt. Tu însă, ce cu mîndrie Astfel îmi porunceşti mie Şi atîta zgomot faci, Tu nu eînţi căci n-ai putere, Şi singura-ţi mîngîiere Este căci gindeşti că placi. Trupul tău frumos s-arată, Şi cu coada-ţi lăudată Poate mult să strălucească : Dar amorul vederi n-are ; La auz s-aduci mirare, Asta vezi să dobândeşti.'[1]
Eliezer şi Neftali...
MĂGARUL RĂSFĂŢAT

Un măgar văzu odată P-
al său stăpîn că
dormea, Şi s-apropie
îndată Binişor a-l
mîngîia. Dar să ştiţi că
dinainte Era trist şi
supărat, Căci vedea cu
ce cuvinte Mîngîia
învederat Un căţeluş
mic din casă, Glume,
jocuri ce-i făcea. Şi cu
dînsul tot la masă Ziua,
noaptea petrecea ; „O !
ce rea nenorocire ! îşi
zicea bietul măgar. De

ce astă osebire ? Are
potaia vrun dar ? Eu că
alerg pînă seara, Că
muncesc necontenit. Ar
cu boii toată vara, Şi de
fin chiar sînt lipsit, Ba
adesea şi ciomege Pe
spinare cam cîştig :
Asta este a mea lege.
Să mă ierte, surda strig
Blestematului de cîine.
Căci îi joacă împrejur

‚Îi dau cea mai bună pîine Şi pe mine toţi mă-njur. Daca linguşirea este Mijlocul d-a-nainta, Să mă duc dar fără veste Ca şi dinsul a-i sălta." Cugetînd astfel în sine, Vine, calcă-ncetişor, Şi cînd s-apropie bine, 11 loveşte e-un picior Atît de greu în spinare (Ba încă alăturînd Drăgăstosul glas ce are, Ca mai mult să-i placă vrînd), Încît omul de mirare, De durere stăpînit, Strigă, se vaită tare : „Săriţi, că m-a prăpădit 1" Slugele alerg îndată, Pe jupîn îl ciomăgesc, Că e *măgar* îi arată, Cu tufele-i mulţumesc.

Nu siliți natura ; Veți fi neplăcuți Cu talentul care Nu sînteți născuți.
Eliezer şi Neftali..., 1832.
PAPAGALUL ŞI CELELALTE PASERI
Lăsînd a sa colivie, în pădure vru să vie Papagalu-a se plimba ; Şi îndată ce ajunse Să judece el se puse Păserile ce cînta. Că deloc nu suie bine, Că glasul ei prea lung ţine, Filomelii tot zicea. Şi aşa pe orişicare, Pasăre mică sau m,are. El să tacă le făcea. Dar odată supărate, Păsările adunate, împrotiva lui strigînd, Merseră ca să vorbească Cu dînsul, şi să-l silească Să cînte ceva, zicînd : „Cîntă dar tu, împărate ; Fă această* bunătate, Un exemplu să ne dai: Căci din a ta şuierare, Socotim cu-ncredinţare Că prea minunat glas ai."
El atunci stă la-ndoială, Şi prea cu multă sfială Le răspunde c-un cuvînt : „Domnilor ! eu rîz prea bine D-alţii ; iar cit pentru mine, Deloc cîntăreţ nu sînt.*
Eliezer şi Neftuli..., 1832
.VULPEA, CALUL ŞI LUPUL
O vulpe de ani mică, însă de minte mare, Şi care meseria ftbja ş-o începuse. Pentru întîiaşi dată văzu din întîmplare Un cal, dobitoc falnic, ce ea nu mai văzuse. Aşa după ce vreme destulă îl priveşte, Plină de mulţumire D-acea descoperire, Pe cumătrul lup caută, şi-i zice : „Te găteşte Să mergem împreună acilea la un loc, Să-ţi arăt un frumos şi mare dobitoc : Ce ştii cum se întîmplă ? poate să-ţi iasă bine." Lupul rînjînd răspunse : „Să se lupte cu mine, Şi să vezi jucărie ! însă ia-ncepi să-mi spui, Ce fel de gură are, cum e făptura lui ?" „O ! Pentru astă dată să fiu iertată, îi zise doamna vulpe, eu îţi spui ce-am văzut, Dar ca să fac portreturi, zugrav nu m-am născut ; Şi, după cum ştii singur, sînt foarte nenvăţată." Vorbind aşa-ntre ele Dobitoacele mele îndată au sosit La locul cel dorit. Calul cît le zăreşte De fugă se găteşte,
Căci vizita lupească Nu vrea s-o priimească Şi nici n-avea dorinţă Să facă cunoştinţă. Dar vulpea cu iuţeală îi iese înainte Şi cearcă să-l încurce prin aceste cuvinte : „Stăpîne ! D-avem voie şi de găseşti cu cale, Noi, cele prea plecate slugi ale dumitale, Am avea-o de cinste să-ntrebăfli cine eşti, Care îţi este neamul şi cefei te numeşti." Calul, ce cu lesnire gîndul lor îl pătrunde, Fără a pierde vreme, să-ntoarce şi răspunde : „Domnilor, de doriţi numele meu să-l ştiţi, Il am scris pe

potcoavă şi puteţi să-l citiţi." Vulpea, la aste vorbe, se trage la o pacţ-s : „Cît pentru mine, zisa, vă spui că ipî ştiu carte ; Căci familia noastră, fiind cai» scăpătată Şi neavînd mijloace, la şcoală nu m-a dat; Dar a domnului lup, şi mare, şi bogată, Mai mult decît o Carte nescrisă î-a-nvăţat." Lupul, umflat în sine de lauda vulpească, Veni pînă aproape, numele să-l citească. Calul, care sta gata, cu un picior în vînt, Îi dă o lovitură şi-l culcă la pămînt. Desluşit ne dovedeşte Fabula ce am văzut Că-nţeleptul se fereşte De orice necunoscut.

„Romanía", 1838, 5 martie

.CIINELE IZGONIT

Lupul cu toată prostia Cîrmuia împărăţia ; Şi ca un stăpînitor, Unora le da avere, Altora, pe o părere, Le lua chiar starea lor.

Favor, ură schimbătoare, Izgonire sau chemare, Al domniei era plan. Cîinele gonit de soartă S-auzise cum că poartă Simtimenturi de duşman ;

C-ar fi zis, nu ştiu la cine, Cum că nu este prea bine A mînca atîţia miei, Şi că dacă le adună Lîna lor pe orice lună, Să-i lase măcar cu piei.

Asemenea mari cuvinte, Pe cum fieşcine simte, Nu sînt prea de suferit. Pe loc vrură să-l gonească ; Dar politica domnească Alte pricini i-a găsit.

. A *7Ás* că nimic nu ştie, Că nu este bun să ţie Un rang între curtezani ; Că la orice-l rînduieşte, Nici o slujbă nu-mplineşte. Că nu face nici doi bani.

Atunci, vulpe, şarpe, broască. Fără măcar să-l cunbască, De prostia Jui vorbea. Unul zicea că glas n-are, Altu, că nu este-n stare O piatră de jos să ia.

Se mira cum de răbdase Domnul, şi nu depărtase Pe ur. cîine ticălos, A căruia toată treaba, E să mănînce degeaba, Făr-a face vrun folos.

Dar după o lungă vreme, Sătul în zadar a geme, Jalbă cîinele a

dat, Zicînd că d-acu-
nainte Toate îi vor părea
sfinte, Numai să fie
iertat

.Adesea nenorocirea Schimbă gîndu] şi simţirea : Pe loc fu şi slobozit. Cinsti, averi nu se mai spune : Ce zicea el era bune, Duhul lui era vestit.

Într-o zi neavînd treabă, Domnul pe ai săi întreabă ; „Voi de cîine ce gîndiţi ?" Şerpi, şopîrle, deodată Toţi răspunseră îndată : „înălţime, să trăiţi !

Tutulor este plăcută Cinstea cea cu drept făcută Âstui vrednic dobitoc. Al lui cap, a lui ştiinţă, Glas, putere, iscusinţă, Pentru noi sînt un noroc.

De trup este prea puternic, De slujbi multe este vrednic, Şi în lupte e vestit.'' — „Astea le ştiam prea bine, Ştiam ce i se cuvine, Dar atunci era gonit."

Poezii ale D. Gr. Alexandrescul, 1838

ŞOARECELE ŞI PISICA

Un şoarece de neam, şi anume Raton, Ce fusese crescut su' pat la pension, Şi care în sfîrşit, după un nobil plan, Petrecea re'clrat într-un vechi parmăzan, Întîlni într-o zi pe chir- Fisicovici, Cotoi care avea ¡&un nume-ntre pisici. Cum că domnul Raton îndată s-a gătit Se o ia la picior, nu e de îndoit. Dar smeritul cotoi, cu ochii în părnînt, Cu capu-ntre urechi, cu un aer de sfînt, începu a striga : „De ce fugi, domnul meu ? Nu cumva îţi fac rău ? Nu cumva te gonesc ? Binele şoricesc cît de mult îl doresc Şi cît îmi eşti de scump, o ştie Dumnezeu ! Cunosc ce răutăţi v-au făcut fraţii mei, Şi că aveţi cuvînt să vă plîngeţi de ei ; Dar eu nu sînt cum crezi ; căci chiar asupra loff > Veneam să vă slujesc, de vreţi un ajutor. Eu carne nu mănînc ; ba încă socotesc, De va vrea Dumnezeu, să mă călugăresc." La ast frumos cuvînt, Raton înduplecat, Văzînd că Dumnezeu de martur e luat; îşi ceru iertăciuni şi—1 pofti a veni, Cu neamul şoricesc a se-mprieteni. Îl duse pe la toţi, şi îl înfăţişă Ca un prieten bun ce norocu le dă.

Să fi văzut la ei jocuri şi veselii ! Căci şoarecii cred mult la fisionomii, Ş-a acestui străin atîta de cinstit Nu le înfăţişa nimic de bănuit. Dar într-o zi, cînd toţi îi deteră un bal, După ce refuză şi limbi şi caşcaval, Zicînd că e în post şi nu poate mînca, Pe prietenii săi ceru a-mbrăţişa. Ce fel de-mbrăţişări t Ce fel de sărutat ! Pe

cîţi gura punea, îndată îi jertfea, încît abia doi-trei cu fuga au scăpat.
Cotoiul cel smerit E omul ipocrit. - — ^
Poezii ale D. Gr. Alexandre scul, 1838.PRIVIGHITOAREA ŞI MĂGARUL'
Nenorocita privighitoare Cînta-n pădure a ei durere, Natura-ntreagă da ascultare, Tot împrejuru-i era tăcere.
Alţii în locu-mi ar descri poate Acele tonuri neimitate, Glasul acela-nmlădiitor, Ce c-o-ntorsură lină, uşoară Treptat se urcă şi se coboară, Plin de simţire, plin de amor.
Eu vă spui numai că despărţirea Şi suvenire pline de jale, Că nedreptatea, nelegiuirea, Era sujetul cîntării sale.

Un măgar mare ce-o ascultase, Şi ca un aspru judecător Capul pleoştise, sau ridicase Cîte-o Ureche,-n semn de favor

,Ieşi-nainte să-i dea povaţă, Şi c-o neroadă încredinţare : „Am fost, îi zise, aci de faţă, Dar zău nu-mi place a ta cîntare.
Cu toate-acestea, am nădejdi bune. De nu îţi pare lucru prea greu La nişte reguli a te supune, Luînd de pildă cîntecul meu."
Atunci începe cu bucurie Un cîntec jalnic şi necioplit, Încît de aspra lui armonie Toată pădurea s-a îngrozit.

Privighitoarea, fără sfială, Zise : „Povaţa e în zadar ;
Căci d-aş urma-o, nu e-ndoială Că eu în locu-ţi n-aş fi [1] măgar."

„Romania", 1838, 5 martie ; Poezii *ale* D. *Gr. Alexandrescul,* 1838

.LEBĂDA ŞI PUII CORBULUI

Lebăda odată-aflase (însă cam se În ¡impiase, Nu poci să vă dau cu vi rit) Cum că"într-un colţ de lume, într-un loc cu mare nume, Şi pe un frumos pămînt,
Nişte păsări osîndite, Corhi de cîţiva ani numite, În primejdie trăiesc. Lebedele au din fire O ciudată presimţire, Care este dar ceresc.
Aşa, să le izbăvească, Cu o rîvnă părintească, Ea plecă pînă în ziori. Ajunjjînd într-o livede, în cfilcuş de vulpe vede Pui de corb nezburători,
Care într-o vizuină Petrecea ca în grădină, D-a lor soartă mulţumiţi. Pasărea cea albă-ndată Către dînşii se arată, Zice : „Puilor iubiţi î
Soarta voastră e de milă : Spuneţi cum pe voi în silă Aici vulpea v-a adus ?" Corbuleţii în mirare Răspund iute, rîzînd tare : „Noi de voie ne-am supus.
Vulpe ce e, nu ştim spune, Decît că năravuri bune Acea damă srăta : Că avea coadă pe spat », C-al ei păr în galben bate, Şi că ochi lucioşi purta.
Ea cînd ne-a luat d-acasă, Ne-a spus că la a sa masă Are feluri de mîncări, Că e prinţ de dobitoace, Că pa noi va a ne face Să ajungem la mari stări.

Ne-a mai spus că ne e rudă, Că din vîrsta

---

1 *n-aş fi* — aş fi (locuţiunea negativă *nu e-ndoială a* determinat repetarea negaţiei în propoziţia subordonată».

cea mai crudă
Neamul nostru l-a
iubit. Ea, ca şi al
nostru tată, Că ne
tragem ne arată Din
vulturul cel slăvit

.Poezii ale D.
Gr. Alexandrescul, 1838.

Şi adesea ne vorbeşte Că din suflet se sileşte A
ne da slava dinţii." Lebăda strigă cu jale : „Sînteţi
pe a morţii cale, O voi ai corbului fii !
Dar al vostru sefc părinte Cum nu şi-a adus
aminte Ceea ce i s-a-ntîmplat, Cînd îşi părăsi
locaşul Şi din gură lăsă caşul, Iar de vulpe
înşelat ?"
Puii nebăgînd-o-n seamă : „Cale bună,-i zic,
madamă, Noi nu ştim ce ne vorbeşti Şi prin asfel
de cuvinte, Să ne scoţi acum din minte Cam
degeaba te sileşti."
„Eu mă duc, lebăda zise; Însă vouă vă sînt scrise
Multe rele să răbdaţi ; Căci prostia-vă cea mare,
Ca şi-a penii-ntunecare, Nu se poate s-o spălaţi."

PHIVIGHITOAREA ÎN COLIVIE

O cîntăreaţă privighitoare, De mică
prinsă, sta la-nchisoare, Şi colivia i-era locaş.
Vreme la mijloc multă trecuse, Dar ea se uite tot
nu putuse De unde-a Tuat-o omul vrăjmaş.

Nencetat tristă, gîndea cu jale L-a
tinereţei veselă vale, L-acele crînguri, l-acel izvor,
Unde l-a nopţii,lină tăcere, Ea a vieţei cînta
plăcere, Razele zilei, dulcele-amor.
La cîte păsări sînt zburătoare, Sloboda viaţă e
lucru mare ; Natura este patria lor. Aşa şi mica
paserea noastră, Care de minte era cam proastă,
Căta mijloace să scape-n zbor.Astă dorinţă e
lăudată, Cînd e-ntărită pe judecată Şi cînd folosul
e prevăzut ; Dar ea uitase că mai-nainte O-
nştiinţase un pui cuminte Că vrînd să zboare
mulţi au căzut.
Ea n-avea aripi. Fără mijloace, O păsărică ce
poate face, Decît supusă soartei a fi, Sau să
aştepte pînă să-i crească Smulsele aripi, şi să
găsească — Nuouă mijloace de a fugi ?
Asfel pe dînsa o sfătuieşte O rîndurică ce o
iubeşte Şi care gîndul ei îl ştia, Exempluri multe
des îi tot spune Şi îi arată cu dovezi bune C-acum
să scape nu va putea.

Dar tinereţea neînţeleaptă Poveţi n-ascultă, vremi nu aşteaptă ; Toate-nainte-i jucării sînt. Pîntre zăbrele ea se strecoară, Puţin se-nalţă, d-o palmă zboară, Şi cade-ndată jos pe pămînt.

Poezii ale D. Gr. Aiexandrescui, 1838.

URSUL ŞI LUPUL

împărăţia dobitocească, Ca şi a noastră cea omenească. Statornicie vecinică n-are : Toate supuse sînt la schimbare !

Din mînă-n mînă sceptrul se plimbă, Cel de ieri mare astăzi e mic ; Leu pe urs bate, urs pe leu schinţbă, Dintr-o-ntimplare prea de nimic.

De curînd ursu pe leu schimbase, Şi pe domnescul tron înălţat, Cîrma în labe tare-o luase, Şi cu verzi tufe sta-ncoronat.

Dator eu însă sînt a vă spune Că ursu-acela, măcar că urs, Dar simtimente avea prea bune : D-al obştei bine erea pătruns.

Fiarele toate-ndată ce-aflară Că le-a dat cerul un stăpîn nuou Să se închine lui alergară, Una c-o vacă, alta c-un bou

.Lupul în urmă spre tron se duce, Şi după vechiul bun obicei Măriii sale plocon îi duce Şi înainte-i pune doi miei.
Într-o frumoasă precuvîntare Îi dovedeşte c-ar fi avînd Nişte hrisoave arătătoare Ce-au făcut urşii, zău nu ştiu cînd.
C-aste hrisoave, pe piei de oaie Scrise cu apă, spun lămurit Cum au mers urşii la o bătaie, Şi cîte mure ei au jertfit.
Cu plecăciune apoi i-arată Cum că din suflet s-a bucurat De întîmplarea cea minunată, De-ncoronare cînd a aflat,
Cum că doreşte supus să-i fie, Că totdauna el l-a iubit, Că pentru dînsul vieţi o mie Să le jertfească e mulţumit
Asfel de vorbe se zic în lume, Însă drept formă se socotesc ; Căci fieşcipe le ia de glume, Care se uită cît se vorbesc.
Dar ursul crede, se amăgeşte, În slujbe pune neamul lupesc : Cum că prieteni are, gîndeşte, Care persoana lui o slăvesc.După o vreme leul se scoală, Tocmai cînd urşii mort îl credea, După o mare şi lungă boală, Vine să-şi ceară tronul ce-avea.
Locuitorii se îngroziră ; Vestea se duse pin' la palat ; Lupii îndată la lei fugiră ; P-al lor prieten toti l-au lăsat.
Taurii numai, ce niciodată A-i fi prieteni nu s-au jurat, Peste cinci sute veniră-ndată, Pe crai şi ţară ei au scăpat.
Prea cu lesnire omul se-nşală I Dar foarte mare face greşală, Cine la vorbe dă crezămînt. Faptele numai ne dovedeşte Fieşteeine cît preţuieşte, D-avem prieteni şi care sînt.

Poezii ale D. Gr. Alexandrescul, 1838.

jJ - Batire şi fabul
eBOUL ŞI VIŢELUL
Un bou ca toţi boii, puţin la simţire;
În zilele noastre de soartă-ajutat, Şi decît toţi fraţii mai cu osebire, Dobîndi-n cireada un post însemnat.
— Un bou în post mare ? — Drept, cam ciudat vine,' Dar asta se-ntîmplă în orcare loc : Decît multă minte, ştiu că e mai bine Să ai totdauna un dram de noroc.

Aşa d-a vieţei veselă schimbare Cum şi de mîndrie
boul stăpînit Se credea că este decît toţi mai
mare, .Că cu dînsul nimeni nu e potrivit.
Viţelul atuncea plin de bucurie, Auzind că unchiul s-
a făcut boier, Că are căi sumă şi livezi o mie : „Mă
duc, zise-ndată, niţel fîn să-i cer."
Făr-a pierde vreme, viţelul porneşte. Ajunge la
unchiu, cearcă a intra ; Dar pe loc o slugă vine şi-l
opreşte : „Acum doarme, zice, nu-l poci supăra."
— „Acum doarme ? ce fel! pentru-ntia dată După
prînz să doarmă. Obiceiul lui Era să nu şază ziua
niciodată ; Ast somn nu prea-mi place, şi o să i-o
spui."
— „Ba să-ţi cauţi treaba, că mănînci trinteală | S-a
schimbat boierul, nu e cum îl ştii; Trebuie-nainte-i să
mergi cu sfială, Priimit în casă daca vrei să fii."
La o mojicie atîta de mare, Viţelul răspunde că va
aştepta ; Dar unchiu se scoală, pleacă la plimbare,
Pe lîngă el trece făr-a se uita.
Cu mîhnire toate băiatul le vede, Însă socoteşte că
unchiu-a orbit; Căci fără-ndoială nu putea a crede
Că buna sa rudă să-l fi ocolit.
A doua zi iarăşi prea de dimineaţă, Să-i găsească
vreme la dînsul veni: O slugă, ce-afară îl vedea că-
ngheaţă, Ca să-i facă bine, de el pomeni.
„Boierule, zise, aşteaptă afară Ruda dumitale, al
doamnei vaci fiu." — „Cine ? a mea rudă ? mergi de-
l dă pe scară. N-am asfel de rude, şi nici voi să-l
ştiu."
Poezii ale D. Gr. Alexandresculi 1938

.TOPORUL ŞI PADUREA

Minuni în vremea noastră nu văz a se mai face, Dar
că vorbea odată lemne şi dobitoace Nu rămîne-îndoială ;
pentru că de n-ar fi,

Nici nu s-ar povesti. Şi caii lui Ahil, care proorocea,
Negreşit că au fost, de vreme ce-l trăgea. Întîmplarea ce ştiu
şi voi s-o povestesc Mi-a spus-o un bătrîn pe care îl cinstesc
Şi care îmi zicea Că şi el o ştia De la strămoşii lui, Care
strămoşi ai lui zicea şi ei c-o ştiu De la un alt strămoş, ce nu
mai este viu Şi p-ai cărui strămoşi, zău, nu poci să vi-i spui.

Într-o pădure veche, în ce loc nu ne pasă, Un ţăran se dusese să-şi ia lemne de casă. Trebuie să ştiţi însă, şi poci să dau dovadă, Că pe vremea aceea toporul n-avea coadă. Astfel se încep toate : vremea desăvîrşaşte Orice inventă omul şi orice duhul naşte Aşa ţăranul nostru, numai cu fieru- n mînă, începu să sluţească pădurea cea bătrînă. Tufani, palteni, ghindarii se îngrozirâ fosrte 3 „Tristă veste, prieteni, să ne gătim de moarte,Începură să zică, toporul e aproape ! În fundul unei sobe ţăranu-o să ne-ngroape !" — „E vreunul d-ai noştri cu ei să le ajute ?" Zise un stejar mare. ce avea ani trei sute Şi care era singur ceva mai la o parte. -..Nu " — „Aşa fiţi în pace : astă dată-avem parte }. Toporul şi ţăranul alt n-o să izbutească, Decît să ostenească." Stejaru- avu dreptate : După multă silinţă, cercări îndelungate, Dînd în dreapta şi-n stînga, cu puţină sporire, Ţăranul se întoarse fără de izbutire. Dar cînd avu toporul o coadă de lemn tare, Puteţi judeca singuri ce tristă întîmplare.
Istoria aceasta, d-o fi adevărată, îmi pare că arată Că în fieşce ţară Cele mai multe rele nu vin de pe afară, Nu le aduc streinii, ci ni le face toate Un pămîntean d-ai noştri, o rudă sau un frate:
Poezii a lui Gr. Alexandretcu, 1842.ELEFANTUL"
În vremea de demult, dobitoacele toate; De împăratul Leu sătule, dezgustate, îşi aleseră lor Un alt stăpînitor, Pe domnul Elefant, cu nasul învîrtit, Puternic îndestul, dar însă necioplit, Şi de cap tare, gros, cît vreţi să socotiţi. Însă ca să puteţi să vi-l închipuiţi, Mă grăbesc să vă spui O judecată-a lui. Noul stăpînitor Cît s-a orînduit, Puse-n slujbă pe boi, lar lupu mîncător Se făcu favorit Şi ministru la oi. Vă las să judecaţi Cîţi miei fură mîncaţi, Şi cîte oi slutite De fiarele cumplite ! în zadar fac strigare Oile-mpovărate, Chip nu e de scăpare, Şi plîngeri necurmate Ce vin de pe la turme Răul nu pot să-l curme
Lupul dar îşi urmează A sa nelegiuire, Căci de ce se lucrează Craiul n-are de ştire ; Ba cîte lupul spune Le ia toate de bune. A ! cînd o să ne vie O zi de bucurie, Zi foarte aşteptată, Şi scumpă în nevoi, Ca să vedem odată Pe lupi mîncaţi de oi ? „O ! asta nu se poate", Zic unii-alţi în lume. Domnii mei, se pot toate, Deşi le spui drept glume. Apoi, ştiţi dumneavoastră Că oaia este proastă, Şi că nădejduieşte Aceea ce doreşte. Eu cu încredinţare Am auzit odată, La o turmă cam mare, O vorb-aşa ciudată. Dar cum poci şti ce

spune Oile între ele ? Pentru astă minune Am cuvintele mele.

Acum, să venim iar la vorba începută] Văzînd bietele oi că toate o să piară, După lungi chibzuiri s-aleseră o sută Şi merseră la crai izbăvire să ceară. Craiul sta ocolit d-o număroasă curte : Cerbii cu coarne lungi, urşii cu coade scurt« Alcătuia un ştab vrednic a fi privit. Un berbece-nvăţat, ce

ştia să citească, Se-
nfăţişă smerit, şi-
ncepu să vorbească :
„Ne rugăm să ne-
asculţi, craiule
strălucit

1Şi să întorci spre noi mila măriei tale. Starea-n care
ne-aflăm e vrednică de jale, Pentru că domnu lup,
ministru ce ne-ai dat, tn loc a ne păzi, de tot ne-a-
mpuţinat."
Domnul lup, întrebat, Răspunse cu glas mare :
„Stăpîne luminat ! N'ci un cuvînt nu arc : Cînd le-am
năpăstuit ? Cînd am scos biruri grele ? Eu iau obicinuit
De oaie cîte-o piele. Dar prostimea ciudată Aşa e
învăţată, Şi făr-a şti ce cere Va nencetat să zbiere."
Măreţul elefant, după ce se gîndeşte,
Dă de trei ori din cap şi lupului vorbeşte :
„Ascultă, zice, şi ia aminte
La ale noastre crăieşti cuvinte.
Cît pentr-o piele, treacă şi meargă,
Fiindcă singur spui c-ai dreptate.
Dar pentru c-astăzi oaia aleargă
La mila noastră, care mult poate,
O iert : de dajdii fie scutită ,
Ale ei plîngeri voi să le-ascult ;
Şi decît pielea obicinuită
Să nu poţi cere un păr mai mult."
Poezii a lui Gr. AlexavArescn, 1842.
OGLINDELE
Am citit altădată, nu mai ştiu în ce carte* Că într-o ţară
mare, de aici nu departe, Plăcuta frumuseţe trecea de
urîciune : Cîţi se-ntîmpla s-o aibă se socotea slutiţi ;
Iâr frumoşi de minune Se socotea aceia ce era mai
pociţi. Oglinzi ca să se vază nu se afla în ţară, Şi era
poprit lucru să s-aducă d-afară. Aşa fieştecine Socotea
despre sine Ceea ce auzea, Căci chiar undele gîrlei ce
curgea prin cetata Era atît de negre ş-atît de-
ntunecate, încît nu putea omul nici umbra a-şi vedea.
Dar după multe zile şi vreme-ndelungată, O corabie
mare, cu oglinzi încărcată, Trecînd pe lîngă ţara de care
vă vorbesc. O apucă furtuna, o furtună cumplită, Sau
ca să zic mai bine, furtună norocită, Pricină de
prefaceri, de un folos obştesc ; Şi pentru-al obştei bine,
o pagubă oricare
Nu mi se pare mare, Mai vîrtos cînd aceasta nu s-
atinge de mine. împinsă de talazuri, corabia slăbită Se
sfărîmă, dar marfă puţină s-a-necat;
Şi în a ei pornire, unda neîmblînzită Oglindele mai
toate le scoase la uscat.

Locuitorii ţării, Cîţi se afla atuncea pe ţărmurile mării,
Cu toţii alergară, Şi-n grab le adunară. Se priviră în ele,
şi coprinşi de mirare Văzură adevărul, mulţi însă cu-
ntristare. Dar aflînd dregătorii minunea întîmplată,
Poruncirăîndată A se sparge cu pietre ş-a se desfiinţa
Oglindele acelea oriunde s-ar afla. Multe se sfărîmară,
dar ascunseră multe Acei care porunca nu vrură s-o
asculte. Şi din vremea aceea toţi oamenii frumoşi Arăt
cîte-o oglindă acelor urîcioşi.
Poezii a lui Gr. Alexandrescv, 1842.
CIINELE ŞI -CĂŢELUL
„Cît îmi sînt de urîte unele dobitoace, Cum lupii, urşii,
leii şi alte cîteva, Care cred despre sine că preţuiesc
ceva ! De se trag din neam mare, Asta e o-ntîmplare :
Şi eu poate sînt nobil, dar s-o arăt nu-mi place;
Oamenii spun adesea că-n ţări civilizate
Este egalitate. Toate iau o schimbare şi lumea se
cioplеşte, Numai pe noi mîndria nu ne mai părăseşte.
Cît pentru mine unul, fieştecine ştie
C-o am de bucurie Cînd toată lighioana, măcar şi cea
mai proastă, Cîine sadea îmi zice, iar nu *domnia
voastră* Aşa vorbea deunăzi cu un bou oarecare
Samson, dulău de curte ce lătra foarte tare. Căţelu
Samurache, ce şedea la o parte Ca simplu privitor,
Auzind vorba lor, Şi că nu au mîndrie, nici capriţii
deşarte,
S-apropie îndată Să-şi arate iubirea ce are pentru ei :
„Gîndirea *voastră,* zise, îmi pare minunată, Şi
simtimentul *vostru* îl cinstesc, fraţii mei." „Noi, fraţii
tăi, răspunse Samson plin de minie;' Noi, fraţii tăi,
potaie !
O să-ţi dăm o bătaie Care s-o pomeneşti. Cunoşti tu
cine sîntem, şi ţi se cade ţie, Lichea neruşinată, asfel
să ne vorbeşti ?" — „Dar ziceaţi..." — „Şi ce-ţi pasă ?
Te-ntreb eu ce ziceam ?
Adevărat vorbeam Că nu iubesc mîndria şi că uresc pe
lei, Că voi egalitate, dar nu pentru căţei."
Aceasta între noi adesea o vedem, Şi numai cu cei
mari egalitate vrem.

***Poezii a lui Gr. Alexandrescu*, 1842.PISICA SĂLBATICĂ ŞI TIGRUL**

Un cotoi sau pisică, Din două nu ştiu care, Nici
mare nici prea mică, Dar foarte mîncătoare, Şi din soiul

acela ce-n păduri locuieşte Şi pe copaci trăieşte, Văzu
un tigru mare Trecînd pe o cărare. De sus de pe
ghindaru unde era urcată, Pisica socoti Că poate-a-l
îngrozi ; Şi fără-a pierde vreme se adresă îndată La tigru
ce trecea, Fără a o vedea *',,la* stăi, mă rog, puţin,
jupîne de pe jos, Care te socoteşti Că nu ştiu cine eşti ;
Mîndria ce arăţi cu noi e de prisos : Ştii din ce neam
mă trag şi că strămoşii mei
Sînt fii de dumnezei ? Nemuritorii toţi, din cer
cînd au fugit, Subt nume de pisici în lume au trăit.
Preoţii egipteni în templuri îi slăvesc, Şi nişte tigri mici
cu noi se potrivesc !" —^,Dacă strămoşii tăi cu tine
semăna, Negreşit era proşti cîţi lor se închina,
Răspunse tigru meu ; iar daca au avut Vrun merit
cunoscut, Ceva dumnezeiesc, Atunci eu te căiesc, Şi
pentru starea ta de milă sînt pătruns, Căci d-or fi cîte
spui, zău, prea rău ai ajuns."
Deşi mulţi au zis-o, eu tot o mai zic : Slava
strămoşească pe strămoşi cinsteşte : În zadar nepotul
cu ea se făleşte, Cînd e, cum se-ntîmplă, un om de
nimic.
Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1842

.DERVIŞUL ŞI FATA

Se povesteşte cum că odată
Un derviş pusnic, om cuvios,
S-amorezase, văzînd o fată
Cu trup supţire, cu chip frumos.'
Dintr-una-ntr-alta vorba aduse,
Şi în stil neted patima-şi spuse,
Zicînd : „Ascultă, eu te iubesc,
Şi pentru tine mult pătimesc".
Stilul acesta, adevărat,
N u mi se pare prea minunat ;
Dar pentr-un pusnic trăit departe
De ale lumei valuri deşarte,
Putem să zicem că nu e prost.
Fata răspunse : „Poate-aş fi fost
Destul de bună ca să te crez,
Dar aste haine bisericeşti
Nici n-au a face cu ce-mi vorbeşti ;
Ş-apoi de barbă mă-nfiorez".
Pusnicul nostru pe loc se duse,
Îşi rase barba, se pieptănă,

Nemțește bine se îmbrăcă,
Ş-o pălărie în cap îşi puse.
Veni la fată : „Cum ți se pare ?
O-ntreabă. Spune-mi, mai te-ndoiești ?
Vezi ce putere amorul are ?
Mi-am lăsat legea ; alt mai voiești ?"
;,Nu voi nimica, atunci ea zise : Credincios mie cum o
să-mi fii, Cînd jurăminte în ceruri scrise Şi a ta lege nu
poți s-o ții ?"
Fata avea dreptate de nu vrea să-l asculte. Cine-a făcut
o crimă poate face mai multe.
Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1842
.DREPTATEA LEULUI

Leul, de multă vreme, ridicase oştire, Să se bată cu riga ce se numea Pardos ; Căci era între dînşii o veche prigonire, Şi gîlcevire mare, pentru un mic folos. Vrea, adică, să ştie Cui mai mult se

cuvine Să ţie pentru sine Un petec de cîmpie Şi un colţ de pădure, de tot nensemnător, Ce despărţea ţinutul şi staturile lor. Acum sînge mult curse, şi multe luni trecură, Făr-a se putea şti Cine va birui. Elefantul năsos, Şi bivolul pieptos, Cu lupul coadă-lungă, Multe izbînzi făcură. Fieşcare tulpină era

plină de sînge. Ici se
vedea un taur
jumătate mîncat;
Lîngă el un tovarăş
ce zbiară şi îl
plînge ; Colo, un
porc sălbatec fără
două picioare,Şi mai
la vale, vulpea se
tăvăleşte, moare,
Oftînd după curcanii
ce încă i-au scăpat l
Iar mai vrednic de
jale era viteazul urs,
De două coarne

groase în inimă
pătruns

.Leul, văzînd că lupta nu se mai isprăveşte, Trimise la maimuţă, vestită vrăjitoare, Ce spun că ştia multe, şi că proorocea întîmplările toate, după ce se trecea ; Trimise, zic, la dînsa să-i facă întrebare Cum poate să ajungă sfîrşitul ce doreşte. Ea se puse pe gînduri, tuşi, apoi răspunse, Rozînd cu mulţumire darurile aduse : „Ca să poată-mpăratul lesne să biruiască,

Trebuie* să jertfească Pe acel ce în oaste e decît toţi mai tare, Mai vestit în războaie, mai vrednic şi mai mare." Auzind astea leul strînse a sa oştire : ..Lighioanelor ! zise, viu să vă dau de ştire Că astăzi din noi unul trebuie să murim ; Aşa va proorocul. Rămîne-acum să ştim

Cine este mai tare. Cît pentru mine unul, cum vreţi... dar mi se pare Că nu prea sînt puternic, căci pătimesc de tuse." Vulpea era aproape : „Ce-are a face ! răspunse,

înălţimea ta eşti \ Oricît de slab pofteşti." — „Dar şi puterea noastră E îndestul de proastă". Strigară tigrii, urşii, şi cu un cuvînt toate Lighioanele-acelea ce erau mai cdlţate. „Nu rămîne-ndoială", le răspunse-mpăratul. Iepurile, sărmanu, — crez că-l trăgea păcatul. Sau păcate mai multe De moşii lui făcute — Veni să-şi dea părerea. Dar toţi cît îl zăriră

Asupră-i năvăliră. „Ia vedeţi-1! strigară. Cu bună-ncredinţare

El este cel mai tare ! S-ascundea urecheatul, şi nu-i plăcea să moară Ca să ne facă nouă biruinţa uşoară ! Pe el, copoi! Luaţi-l : el are să-mplinească Ce ne-a zis proorocul din porunca cerească !" Cîinii atunci săriră Şi-n grab ţi-l jupuiră.

Se află vreo tară, unde l-aşa-ntîmplare Să se jertfească leul ? Nici una, mi se pare? Nu ştiu cum se urmează, nu pricep cum se poatej Dar văz că cei puternici oriunde au dreptate.

Poezii a lui Gr. Alexandresco,' 1842.LUPUL MORALIST

V-am spus, cum mi se pare, de nu îţi fi uitat, Că lupul se-ntîmplase s-ajungă împărat. Dar fiindcă v-am spus-o, voi încă să vă spui Ceea ce s-a urmat subt stăpînirea lui.

Auzind împăratul că-n staturile sale Fac năpăstuiri multe păroşii dregători, Că pravila stă-n gheare, că nu e deal sau vale Unde să nu vezi jertfe mai mulţi prigonitori, Porunci să se strîngă Obştească Adunare,

Lîngă un copaci mare ; Căci vrea pe unii-alţii să îi cam dojenească, Şi-n puţine cuvinte, Să le-aducă aminte Datoriile lor. Toţi se înfăţişară : şi-nălţimea lupească începu să vorbească C-un glas dojenitor : „Domnilor de tot felul ! Bune sînt astea toate ? Datoriile slujbei astfel le împliniţi ? Nu aveţi nici sfială, nici frică de păcate, Să faceţi nedreptate şi să năpăstuiţi ? Toate slujbele voastre ţara vi le plăteşte : încă, pe la soroace, Cîte un dar vă face. Dar reaua nărăvire, Ce o aveţi din fire,
Nu se tămăduieşte. Vedeţi cu ce morţi grele Se isprăvesc din lume, Şi cum lasă rău nume Acei care fac rele. Gîndiţi-vă că poate veţi da cuvînt odată,

La-nalta judecată. Gîndiţi-vă la suflet, şi luaţi de la mine Pildă a face bine." Ast cuvînt minunat, Pe care domnul lup auz că l-a-nvăţat,

Trecînd pe lîngă sat, La ziua unui sfînt, cînd preotul citea

Şi propoveduia, Pe mulţi din dregători să plîngă i-a-ndemnat. „E ! ce aţi hotărît, jupîni ploiaţi ?

Oare-o să vă-ndreptaţi ? Îi întrebă atunci înălţimea-mblănită, Ce purta o manta de oaie jupuită. Spuneţi, o să schimbaţi purtarea-vă cea proastă?!! — „Să trăiţi la mulţi ani, dobitocia voastră. Răspunse un vulpoi, în slujbe lăudat;

Ne poate fi iertat Să vă-ntrebăm smerit, de vreţi a ne-arăta, De unde-aţi cumpărat postavul de manta ?"
Cînd mantaua domnească este de piei de oaie, Atunci judecătorii fiţi siguri că despoaie.

Poezii a lui Gr. Alexandrescu. 1842.

VULPEA LIBERALA

Vulpea fără-ncetare Striga în gura mare Că de cînd elefantul peste păduri domneşte Trebile merg la vale şi lumea pătimeşte. Că este nedreptate Să va să

cheltuiască Veniturile toate Pentru masa crăiască. D-
acestea elefantul cît a luat de ştire, Temîndu-se, <cu
dreptul, de vreo răsvrătire, Pe iepure la vulpe cu un
¡bilet trimise, O invită la curte, o-mbrătişe şi-i zise :
„Am aflat, jupîneasă, că ai mare talent Voi să te pui în
pîine ; Şi îneeprnd de mîine Iti dăm cu mulţumire, Ca
un semn de cinstire, Al găinelor noastre întins
departament j Caută-ţi bine treaba." — „Pe seama
mea te lasă", Răspunse oratorul şi, sărutîndu-i laba, Se
întoarse acasă. În ziua viitoare, Vulpea ca totdeauna
veni la adunare ; Dar însă oblojită, pe subt barbă
legată, Şi cu un lipan mare la cap înfăşurată.
>,Ce ai, de eşti asfel ?" o întrebară toate. — „îmi e rău
de aseară, îmi e rău cît se poate Şi cu trebile tării să
mă lăsaţi în pace.
Craiul ştie ce face ; El nencetat gîndeşte la al
obştii folos. Adio ! sînt bolnavă : m-am înecat c-un
os.*!,
Cunosc mulţi liberali, la vorbe ei se-ntrec." Dar pînă în
sfîrşit cu oase se mec.

Poezii a lui Gr. Alexandretcu, 1842

.MIERLA ŞI BUFNIŢA

Într-o pădure deasă, de cetăţi depărtată, Mieria se-
ntĭ}ni seara cu bufniţa umflată. „Prietenă, îi zise, ţi-aş
face o-ntrebare, Daca a mea-ndrăznealâ n-aduce
supărare. Spune-mi, mă rog, lumina de ce nu-ţi e
plăcută, De ce stai toată ziua ascunsă, nevăzută ? Nu
cunoşti, cum se vede, razele dimineţei, Dulceaţa
primăverei, plăcerile vieţei. Poate eşti ruşinoasă, şi
crezi că nu cînţi bine : Dar eu şi alte păsări mai
vrednici decît mine Iţi vom da-nvăţătură, şi vom pune
silinţă Să-ţi mai supţiem glasul cît va fi prin putinţă.
Vino mîine la mine să mergem la plimbare, Ca să faci
cunoştinţă cu o privighitoare." Bufniţa îi răspunse : „îţi
mulţumesc, iubită Eu cu soarele vostru nu sînt
obicinuită ; îmi supără vederea. Lumea o să mă vază,
Însă cum m-oi deprinde cu a luminei rază."
Mulţi zic că neamul nostru nu este încă-n stare. Ca
altele, să facă cercări de-naintare; Că-nvăţătur-adîncă,
idei,' filosofie Sînt prea vătămătoare l-a lui copilărie.
Declamaţia-aceasta, pompoasă, îngîmfată, De vreţi,

poate să fie despoților iertată : Numai lor le e bună a unui neam orbire, Căci nu-l lasă să-şi vază a sa nenorocire ;
Dar în gura acelor ce-o zic pe dinafară, Sau e o nerozie, sau este o ocară. Noi le-am putea răspunde puținele cuvinte Bufniței adresate de mierla cea cuminte : „Ai vorbit de minune ! Dar ia spune-mi, vecină, Daca măcar cercare tu nu faci vreodată Să scoți cel puțin capu din noaptea-ntunecată, Apoi cum te-i deprinde cu soare, cu lumină ?"
Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1842

.**CUCUL**

Cucul, pasere proastă dar plină de mîndrie, Socotind c-al său nume Este vestit în lume, Hotărî să mai facă vreo călătorie, Ca s-adune respecturi, şi însuşi să privească Cu ce chip îl slăvește nația păserească. Plecă ; dar abia merse pînă-n vecinătate, Şi-găsi felurime de păsări adunate. Care din întîmplare, Se-ntrecea la cîntare. Stătu să le asculte : toate pe rînd cîntară, Care prost, care bine, talentul şi-arătară. Iar bietei coțofene îi cerură iertare

Că nu-i dau ascultare ; îi ziseră : „Taci, soro, te roagă obştea noastră : Despre cîntec, ne iartă, eşti ca un cuc de proastă." Asfel păți şi cioara ; în rîs ea fu luată, Şi cu un cuc nemernic de toate comparată. De asemenea cinste cucul supărat foarte Se duse mai departe ; Dar oriunde mergea, Nimic alt n-auzea, în sfîrşit obosit, Şi desnădăjduit, La cuibul său veni, Făr-a se mai opri.

Puii cît îl zăriră Pe loc îl ocolră ; Apoi îl întrebară : „Ce mai veste p-afară ?" „Urîtă, le răspunse, şi vrednică de jale 7 Am umblat multe locuri, dar nu m-am mulțumii' Toate îmi par schimbate şi toate merg la vale, Păsările sînt bete şi lumea-a nebunit."
Tot omul despre sine lesne se amăgește. Nimenea nu îşi este aspru judecător, Dar judecata obştii e o învățătură. Mulți ce se cred pe sine un ce rar în natură Mai lesne zic că lumea nu ştie ce vorbește, Decît să va să-şi simță nimicnicia lor.
Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1042

.ULEUL ŞI GĂINILE

Ion prinse un uleu şi, ducîndu-l acasă, fa legă cu o sfoară, Lîngă coteţ afară. De o vecinătate aşa primejdioasă, Găini, cocoşi şi gîşte întii se îngroziră, Dar cu-ncetul se mai obicinuiră. începură să vie cît colea să-l privească,

încă şi să-i vorbească. Uleul cu blîndeţe le priimi pe toate ; Le spuse că se crede din suflet norocit, Pentru vizita-aceasta cu care l-au cinstit. Dar îi pare rău foarte, căci el însuşi nu poate

La dumnealor să vie, Vizita să le-ntoarcă dup-a sa datorie. Mai adăogă însă că daca dumnealor îi vor da ajutor Ga să poată scăpa, El le făgăduieşte F- Şi Dumnezeu cunoaşte cum vorba şi-o păzeşte — Că la orice primejdii va şti a le-ajuta : tncă din înălţime el le va da de ştire, Gînd asupră-le vulpea va face năvălire. Astă făgăduială Nu mai lăsă-ndoială ; Şi găinele proaste, ce dorea să găsească Pe cineva destoinic să va să le păzească

S-apucară de lucru ; azi, mîine, se-ncercară, Şi cu ciocuri, cu unghii, abia îl deslegară. Uleu-şi luă zborul. Dar se întoarse-ndată, Şi răpi o găină, pe urmă două, trei,

Pe urmă cîte vrei. „Ce pază este asta ? strigă una cu jale. Vorba măriii tale Era să ne păzeşti, Iar nu să ne jertfeşti." — „O ! eu ştiu foarte bine cuvîntul ce v-am dat,

Şi ce fel m-am jurat. Dar cînd mă juram asfel, eram legat, supus* Acum însă sînt slobod şi vă vorbesc de sus."

Eu d-aş fi fost găină nu l-aş fi slobozit : Dumnealor au făcut-o şi văz că s-au căit. Uleii sînt cinstiţi, Cînd sînt nenorociţi.

Poezii a lui Gr. Alexandrele 1842

.CIINELE **ŞI MĂGARUL**

Cu urechea pleoştită, cu coada-ntre picioare, Cîinele, trist şi jalnic, mergea pe o cărare. După îndestul umblet, iată că-l întîlneşte Un măgar, şi-l opreşte : „Unde te duci ? îi zise, Ce rău ţi s-a-ntîmplat ? Ştii, parcă te-a plouat, As a stai de mîhnit." — „Dar, sînt nemulţumit. La împăratul Leu în slujbă m-am aflat :

însă purtarea lui, De e slobod s-o spui. M-a silit în
sfîrşit să fug, să-l părăsesc, Acum cat alt stăpîn ; bun
unde să-l găsesc ?" „Numai d-atît te plîngi ? măgarul
întrebă ; Stăpînul l-ai găsit, îl vezi, de faţă stă. yino
numaidecît la mine să te bagi : Eu îţi făgăduiesc Nu
rău să te hrănesc ; Nimic n-o să lucrezi, nici grijă n-o
să tragi." La propunerea sa, cîinele i-a răspuns :
„Ascultă-mă să-ţi spui : e rău a fi supus La oricare tiran
; dar slugă la măgar E mai umilitor, şi încă mai amar."
Poezii a lui Gr. Alexandrescu, 1842

.IEPURELE, OGARUL ŞI COPOIUL

Calităţile noastre cele mai lăudate Ne sînt ades în lume drept crime reproşate ; Aceasta se întîmplă de cîte ori prin ele Oprim executarea intenţiilor rele. Iepurile odată Fu tras la judecată De un ogar. în tufe atuncea prezida Copoiul, şi sentinţe fără apel el da. Ogarul către el aşa se adresă

Şi-n limba lui strigă : „O, tu ce prezidezi senatul cel cîinesc, Te rog să mă asculţi : eu viu să jeluiesc De acest ticălos, Ce sufletul mi-a scos. Căci vrînd a-l întîlni, pe deal sau pe cîmpii, El fuge parc-ar fi gonit de vijelii ; Ş-apoi n-aleargă drept, Cu el să poţi da piept, Ci merge tot cotiş Şi sare curmeziş : C-un cuvînt, n-are pas, nici umblet creştinesc;

Dar ce să mai vorbesc, Cînd chiar măria ta, d-o fi cum am aflaţi, Ai fost adeseaori de dînsul înşelat ?" — „Destul, lătră atunci copoiul cafeniu ; Pe el nici îl ascult, purtările-i le ştiu,
Orice pentru el crez, şi iată-l osîndit

Să fie jupuit. Carnea va rămînea pentru judecător, Iar labele vor fi pentru jeluitor."

„România literară", 1855, 16 aprilie ; *Meditaţii...,* 1863.URSUL SI VULPEA

„Ce bine au să meargă trebile în pădure, Pe împăratul Tigru cînd îl vom răsturna

Şi noi vom guverna, Zicea unei vulpi ursul, c-oricine **o ci** Jure Că nu s-a pomenit Un timp mai fericit."

— „Şi-n ce o să stea oare Binele acest mare ?" 6

îl întrebă. — „în toate, Mai ales în dreptate 5 Abuzul, tîlhăria avem să le stîrpim, Şi legea criminală s-o îmbunătăţim ; Căci pe vinovaţi tigrul întîi îi judeca Ş-apoi îi sugruma." ■— „Dar voi\>e-o să le faceţi ?"

— „Noi o să-i sugrumăm Ş-apoi să-i judecăm.ii

Cutare sau cutare, Care se cred în stare Lumea a guverna, Daca din întîmplare Ar face încercare, Tot astfel ar urma;

„Patria% 1855 ; *Meditaţii...;* 129

— Satire şt iabuîe

ŞARLATANUL ŞI BOLNAVUL

La un neguţător mare Cărui vederea-i slăbise Fără -nici o invitare Un doctor vestit venise. Cînd zic vestit, se- nţelege că nimeni nu-l cunoştea, Însă avea atestate Numai în aur legate, Diplome ce-n Academii luase, cum el zicea, Prin ţări care niciodată Nu au figurat pe hartă, Dar care cu bună seamă el nici le-ar fi părăsit, D-ar fi mai avut acolo vrun bolnav de lecuit. Bunul pătimaş îl crede, Doctorul vreme nu pierde, Ci-l unge c-o alifie, apoi la ochi l-a legat, Apoi după ce îi spune din partea lui Ipocrat Că are să şază astfel o săptămînă deplin întinde mîna... pe masă era un frumos rubin, Inel de formă antică, vechi suvenir părintesc ; Doctorul îl ia, se duce, şi ca să vă povestesc Mai pe scurt, el vine iară a duoua ş-a treia zi, Şi nencetat, totdauna, la orice vizită nouă

Luă cîte unul-două Din lucrurile mai scumpe cîte în casă găsi. Cînd se-mplini săptămînâ, pe bolnav î] deslegă : — „Uite- te, cum ţi se pare, şi cum vezi ?" îl întrebă

.„Cum văz ? răspunse bolnavul, împrejurul **său privind** Şi din averile sale nimica nemaizărind ; Cum văz ? nu ştiu, frate, atît numai poci să zic Că din ce vedeam odată acum nu mai văz nimic."
Cunosc patrioţi politici, care-aşa exploatez Simplitatea populai'ă, şi ei singuri profitez.
Publicată în ***Colecţiune de nuvele, poezii şi altele,*** 1855 ; Aiedi-***tatii...,*** 1863.CORBII ŞI BARZA
Pe o cîmpie Mare, bogată, Urmă odată O bătălie Aspră, cumplită, neasemănată, încît cadavre nenumărate Zăceau grămadă neîngropate. Corbii îndată luară ştire ; Lacomi de pradă, ei năvăliră, Şi cu grăbire Aci sosiră. Şi după ce mîncară, şi după ce băură Mult sînge, începură C-un glas îngrozitor Să cînte cina lor.

Barza cea simţitoare, Care pe om iubeşte Şi-n preajmă-i se nutreşte, Văzîndu-i, de departe Le strigă : „Cum se poate Aşa neruşinare : E locul pentru cină ? e ora de plăcere, Pe un pămînt de doliu, în ziua de durer

eMumele îşi plîng fiii; Izvorul bogăţiei, Cîmpul, e ruinat, Iar voi vă îndopaţi, Şi cîntaţi !"

■— „D-aceasta ne iertaţi, Răspunse deodată, Ceata întunecată. Omului cît îi place Poate fi ruinat, Dar noi sîntem în pace Şi mult ne-am îngrăşat."

Acei ce de a ţărei grea soartă profitară, Ce de streini în posturi, în ranguri se-nălţară, Ce prin trădări, basepe, sînt astăzi mari, bogaţi,

Poate şi decoraţi, După a mea părere, sînt corbi neruşinaţi.

Dar aş dori să-mi spuneţi, domnilor cititori (Căci eu vorbesc d-o ţară De tot imaginară), La noi să află oare astfel de muritori ? Daca aveţi de oameni idee aşa proastă, Las răspunderea toată asupra dumneavoastră.

„Concordia", 1857, 12 marţi* *Meditaţii...,* 1863.

PORCUL LIBERAT

Cînd s-au liberat ţiganii, în anul de la Hristos O mie şi... nu ştiu cîte, unul din ei, omenos, Vru şi el să libereze pe un porc ce el avea, Şi în jug de multă vreme lîngă şatră îl ţinea, îl chemă dar şi îi zise : „Porcule, purcelul meu, Cunosc însumi, din cercare, jugul cît este de greu. • De aceea te fac liber ; d-acum poţi a vieţui Orcum ţi-o plăcea, şi hrana singur a ţi-o dobîndi."

— „Să trăieşti ! însă, stăpîne. în grădini poci eu intrai Pepeni, dovlecei şi verze fără grijă a mînca ?"

— „Ba nu, astea sînt oprite." — „Aşadar îţi mulţumesc, Cu un sfert de libertate, drept să spui, nu mă-nvoiesc. Ba crez chiar că e ruşine, cînd toţi porcii au trăit
La coşare în robie, să ies eu mai osebit,
Să-mi ridic mai pe sus botul şi de treapta lor să fug,
Ş-apoi ce ar zice boii văzîndu-mă fără jug ?"
Unii-nţeleg libertatea ca porcul cel ţigănesc ; Alţii, deprinşi cu robia, de ea greu se despărţesc.

„Rumânul", 1857, 14/27 decembrie ; *Meditaţii...,* 1863

.CASTORUL ŞI ALTE LfGHIONI

Mai multe lighioane, locuind într-o vale, Erau des vătămate d-un iute rîu vecin, Care, ieşind

cu zgomot din malurile sale, Strica vizunii, cuiburi şi traiul lor cel lin. Ele dar s-adunară Şi mult ce consultară, Ce fel ar putea face, Şi prin care mijloace Stavilă ar opune L-acea înecăciune. „Fraţi, zise un castor, Zidar de soiul lui, Eu asta socotesc, De mi-eţi da ajutor, Să m-apuc să clădesc Zid tare de pământ şi apei să-l opui" — ..Bravo ! bine-

ai gîndit, Strigară toţi
pe loc ; Eşti patriot
vestit[1] Şi mare dobitoc."
Castorul încîntat Fâr-a
mai zăbovi S-apucă de
lucrat, Dar nu fu ajutat,
Şi prea rău izbuti, Căci
rîul furios

‚De multe ploi umflat, Izbi ş-asvîrli jos Pămîntul înălţat. Atunci ceilalţi fugînd Pe meşter blestemau Şi toţi îl defăimau, Zicînd : „Ce ticălos, El a pricinuit Răul ce s-a-ntîmplat Pentru- că a cercat, În neroada-i dorinţă, Lucru peste putinţă ; Eu l-am povăţuit Dar nu m-a ascultat, Şi de aceea noi Tragem aste nevoi."
Adeseaori virtutea aşa se preţuieşte : Orice nobilă faptă, orice dreaptă-ncercare, Pentru-al mulţimei bine ş-a ţărei apărare, Mişeii o defaimă, daca nu izbuteşte.
„Românul", 1858, 22 aprilie/4 mai) *Meditaţii...,* 1863.
ATELAJUL ETEROGEN
Un om avînd un armăsar Il înhămă la jug C-o vită de măgar Şi cu un bou de plug. Boul fiind sacat, La un picior rănit, Măgarul nenvăţat Şi prea rău nărăvit, Stăpînul lor, din car, Striga, plesnea-n zadar : Calul se asvîrlea, Dar boul îl oprea, Măgarul îl lovea, Şi carul nu mergea. „Prea rău i-ai potrivit", Zise un trecător. „Eşti foarte amăgit, Domnule privitor, Răspunse omul ; eu Lumea am vizitat, Şi, daca vrei să ştii, Într-însa am aflat Multe dregătorii Tot astfel întocmite ca atelajul meu."
„Păcală", 1860, 17 septembrie | *Meditaţii...,* 1863.CATÎRUL CU CLOPOŢEI
Deunăzi un văcar de sat Catîrului i-a atârnat Salbă de clopoţei, Numindu-l el îngrijitor Şi înainte mergător Ciredei de viţei, însă curînd s-a-

ncredinţat Că ş-a
făcut mare păcat Cu
bietul dobitoc, Care,
cît s-a simţit Aşa
împodobit, Strigă : „O
ce noroc ! în sfîrşit
iată-mă chemat La
gradul ce am meritat.
Meritul meu
recunoscut De lumea
toată e văzut. Acum
de sus am să tratez
Soiul dobitocesc ; Pe
nimeni nu mai
saîutez Căci prea mă

umilesc." Aşa zicînd, aşa făcu, Şi plin de îngîmfare El clopoţeii începu Să-i sune foarte tare ; Aşa de tare îi sună. Cit mintea i să răsturnă

;Şi el, care june fiind Trecea de cam smintit, Acum mai mult îmbătrînind, De tot a-nnebunit.
Cum socotiţi şi dumneavoastră,
Dar eu gîndesc că-n ţara noastră
Se află aşa dregător,
Numit chiar ecseienţă,
Ce cu catîrul sunător
Poate da concurenţă,
Care să crede om de stat,
Chiar şi politic însemnat,
Şi care netăgăduit
De clopoţei este smintit.

„Românul", 1861, 12 feb ruari» f *Meditaţii*1863.

MIELUL MURIND

Fiu al unui berbece care de mult murise, Un miel se bolnăvise, Muşcînd din întîmplare O-nveninată floare Sau iarbă, nu să ştie ; Destul că a iui moarte Nu mai era departe. Acum el îşi făcuse datoriile toate Cîte şi le fac mieii în ceasul cel cumplit. Mumă-sa cu durere începuse să zbiere ; Il săruta, sîrmana, plîngînd necontenit, Şi- i zicea : „Ce mi-e bună viaţa fără tine ?

Cui mă laşi, fătul meu ? Spune tată-tău, dragă, că viu curînd şi eu, Căci pe această lume nu mai aştept vrun bine !"

— „Dar ce să-i răspunz, mamă, întrebă micul miel, De-mi va face-ntrebare Despre a turmei stare ? Tu ştii bine că el lubea mult să vorbească De dulăii din turmă şi de ceata lupească."

— „Spune-i că turma toată zace de rea gălbează ; Că are şapte doctori ce prea rău o tratează.
Mai spune-i că ciobanul a pus pe un nepot,
Ce tată-tău-l cunoaşte, îngrijitor Ja turme, Ca să stîrpeasc-abuzu] şi relele să curme ; Atîta spune-i numai şi-nţelege el tot."
După acei din preajmă care îi ocolesc, Poţi judeca prea lesne pe cei ce cîrmuiesc.

„Românul", 1861, 17 februarie t *Meditaţii...,* 1863

.ZUGRAVUL ŞI PORTRETUL

La un zugrav foarte vestit mergînd din întîmplare,
Portretul meu îi comandai ; întîi însă-ntrebare Artistului îi adresai, de poate să mi-l facă Aşa cum orcui l-o vedea portretul meu să placă ; Căci am un mare interes, voi ca-n streinătate, Ş-anume-n Franţa mai ales, la ochi să poci eu bate, Fiind acum de măritat o fată foarte rară, Ş-ai ei epitropi căutînd bărbat în astă ţară. „Prea lesne. îmi răspunse el, nu e întîiaşi dată Cînd pe urîţi făcînd frumoşi luai o bună plată : Eşti negru, te voi face alb ; eşti slab, te îngraş bine, Numai vezi de portret departe a te ţine."
Vorbind aşa, mă zugrăvi, şi daca al meu nume ■Tos la portret n-ar figura, nici un creştin pe lume N-ar putea crede că sînt eu, atît sînt de schimbate Trăsurele-mi, ochi, gură, nas, şi înfrumuseţate. Ai noştri rîd cîţi mă cunosc, dar prea puţin îmi pasă, De voi putea să dobîndesc pe nobila mireasă, Şi daca vreun venetic, ieşit din ţări streine, Sau vrun român mai îndrăzneţ n-o izbuti mai bine.
Redactori care lăudaţi Pe unii dintre candidaţi, Ce proştilor le daţi virtuţi, Şi elocuenţă celor muţi,
Ce pe răi faceţi virtuoşi Şi patrioţi pe ticăloşi, Crez că nu rău vă potriviţi cu omul ce m-a zugrăvit, Sau cu vestitul Carcalechi, redactor care a trăit, Al cărui jurnal fabulos Era destul de mincinos, Dar care cel puţin spunea Acelor

care nu-l credea Că *adevăru-adevărat* Este prea lesne de aflat'; Că n-au decît să ia pe dos Cîte a scris el de prisos, Ş-atunci pot fi încredinţaţi Că n-au să fie înşelaţi.
„Homfinul"; 1861,, 30 martie ;
Meditaţii:., 1863

.LIŞEŢA, RAŢA SI GISCA

Spun că-n vara trecută o lişeţă ş-o raţă, Ai lebedei de baltă consilieri privaţi, Supt preşedinţa gîştei s-au strîns de dimineaţă Pe lac la Cişmegiu ; acolo invitaţi Erau din înalt ordin, a hotărî în sfat

O pricină de stat, Adică prin dezbateri adînc să chibzuiască Pentru un peşte mare, cu ce sos să-l gătească. Căci lebăda gîtoasă Voia să dea o masă : Mare le fu gîlceava şi lungă convorbirea ; Prezidentul le zise : „Fraţilor senatori !

Să lăsăm chibzuirea, Pricina, cum se vede, e foarte delicată, Şi dup-a mea părere trebuie amînată ; Veniţi mîine în zori." Propunerea aceasta cu toţi o aplaudară Şi pentru-ntîia oară Pe gîscă lăudară Pentru a ei ideie, apoi se risipiră Şi a doua zi iară l-acelaşi loc veniră. Pîn-a doua zi însă ştiţi ce s-a întîmplat ? Fiind vară şi soare şi o căldură mare, Peştele s-a stricat Şi racii l-a mîncat. Cuvintele-aci scrise să nu vă pară glume ; Consiliuri d-acestea vedem destule-n lume Şi la noi mai ales Se-ntîmplă foarte des.
„Reforma", 1862, 18 octombrie; *Meditaţii...,* 1863

.VINATOBUL

;,De n-oi împuşca ursul, să nu-mi ziceţi pe nume,' Striga şezînd la masă faimosul vînă tor. Eu ştiu ce spui, şi credeţi că nu vă vorbesc glume, Eu nu zgîrii cu glonţul, şi unde trag omor..." Atunci mulţimi de „bravo !" în aer se-nălţară, Şi veseli vînătorii cu grab încălecară.

Era o zi frumoasă, p-aici cam de mirare; Lătrau de bucurie

copoii nemîncaţi, Şi
caii, gloabe mindre
de şeaua din spinare,
Gemeau sub grele
sarcini slăbiţi şi
deşelaţi; Sîrmanul
urs, ce singur în
verdea-i locuinţă De
astă pregătire n-avea
nici o ştiinţă, Dormea
atunci ; şi visuri, de
mure-mpodobite, Îi
arătau o turmă de
vite jupuite, La care
el cu poftă în grabă

alerga. Dar ce să
vorbesc multe :
sosiră vînătorii P-un
vîrf unde se zice că
sînt aproape nuorii,
La pîndă s-aşezară...
eroul meu strigă :
„Aşază-te tu colo,
Dumitru mai departe,
Ion pe aceea piatră,
şi Stancu d-altă
parte, Iar eu stau
după stîncă, d-aicea
îl pindesc, Şi dacă
către mine îl va

împinge dracuL De n-
o lua foc puşca, el o
să-şi spargă capul
Lovindu-se de piatră,
şi tot îl biruiesc.

"Abia sfîrşi, cînd iute ursoaica-ngrozitoare C-un pui de vîrstă
junã, ursei născut din flori, Frumos cum puteţi crede, venea pe
o cărare, Dorind să asisteze pe bunii vînători ; Mai multe puşti
trăsnirã : eroul de sub stîncă Din sigura-i cetate priveşte pe
duşman ; Îi saltă-n cap căciula, şi-n valea cea adîncă Ursoaica
se coboară : dar un mişel ţăran, C-o armă ruginită sloboade... şi
îndată Cu puiul său ursoaica pe coaste e culcată. Eu i-am văzut
gîbeaua şi jalnica sa soartă ; Dar vînătorii noştri se cert ei
nencetat, Strigînd iarăşi la masă că, daca n-ar fi moartă, Ei
negreşit atuncea de ea n-ar fi scăpat.[1]

„Buciumul român", 1863, 23 Ianuarie.

BURSUCUL ŞI VULPEA

Bursucului îi venise rîndul şi el să domnească Peste un pogon
de tufe, în pădurea părintească, Pe marginea unei ape.
Rigatul îi era mic Şi acei ce îl văzură Toţi într-o unire zic
Că nu era alt nimic Decît o miniatură. Dar riga voiajase,
Şi-n streinătate-aflase Că un bursuc domnitor, Ce va să-
şi facă un nume Mare şi faimos în lume, E neapărat
dator Să ia un ton de mărire, Să dea porunci pe oştire,
Chiar de n-ar avea soldaţi, Căci astfel obişnuiesc Toţi
acei care domnesc, Duci sau regi sau împăraţi. Aşa el şi
slobozi Patru ordine de zi Într-acest chip redijate : „Către
armiile noastre de linie şi de mare, Cavalerii, infanterii
şi-artileriei uşoare,
Poruncim..." şi celelalte. O poruncă din acestea, nu ştiu
cum s-a întîmplat,
De vînt a fost aruncată În ţara învecinată, Unde domnea
leopardul ; acest domn s-a îngrijat, Văzînd că bursucul are
Armie aşa de mare ; Spre a fi încă mai sigur, el într-acolo porni
Pe ministru din afară, pe vulpe, şi-i porunci Să saluteze pe
prinţul, dar în taină-a spiona Şi a trage cu urechea, iar mai ales
a afla Cum merg trebile p-acolo, cît e de primejdios, Şi cîtă
armie ţine vecinul său cel păros. Sfîrşindu-se ambasada, vulpea
înapoi veni, Se înfăţişă la curte, se închină şi vorbi : „Porunca
am împlinit ; Cu ochii-mi le-am văzut toate, Şi poţi dormi liniştit,
Fără să ai griji deşarte, Căci toate acele armii de linie şi de
mare, Cavalerii, infanterii şi artilerii uşoare Nu sînt alt, poţi fi

1 Sensul pare să ceară ; *Ea... de ei...* Posibilă ironie.

prea sigUr, pestriţule împărat, Decît un soldat pe apă şi o luntre pe uscat."
Vanitatea e mic viţiu, dar cu bună-ncredinţare, Ea adesea ne expune la ridicol foarte mare.

Meditaţii, elegii, epistole, ***satire ti*** *fa'tale*, 1863.CALUL VÎNDUT
Ş[1]
DIAMANTUL CUMPĂRAT

Plin de bucurie mare, Oarecine îmi spunea C-a vîndut
din întîmplare Şi cu un preţ de minare Un cal prost ce el avea ;
„Căci bietul cumpărător, Zicea el, s-a înşelat Şi puţin cunoscător
Orice i-am cerut mi-a dat." La acestea ce să-i zic ? Atunci n-am
răspuns nimic ; Dar peste puţine zile îl văz. însă furios, Şi-mi
strigă : „Nu ştii, frate, un mişel, un ticălos, Ce semăna om de
treabă, fără milă m-a-nşelat. Mi-a vîndut o sticlă proastă drept
un diamant curat ; Cum ţi se pare aceasta ?" — „Zău, aşa cum
mi-a părut Intîmplarea dă deunăzi cu calul ce ai vîndut."
Strigăm şi protestăm tare Cînd nedreptatea cercăm, Dar mulţi
urmăm la-ntîmplare Fapta ce o defăimăm.

Meditaţii, elegii, epistole şi fabule, 1863.[1] *Serafimul* şi *heruvimul sau mîngîierea* conştiinţei şi

[1] Posibilă aluzie la acuzaţia care i s-a adus lui Alexandrescu în jurul anului 1840.

[1] Se referă la mai multe fabule : *Dreptatea leului, Lupul moralist, Ursul şi lupul* etc.

i Vornicului Gr. Cantacuzino.

[2] Pe malul drept al Oltului se vede drumu făcut de Traian (n.a.).

[1] Gh. Bibescu.